

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

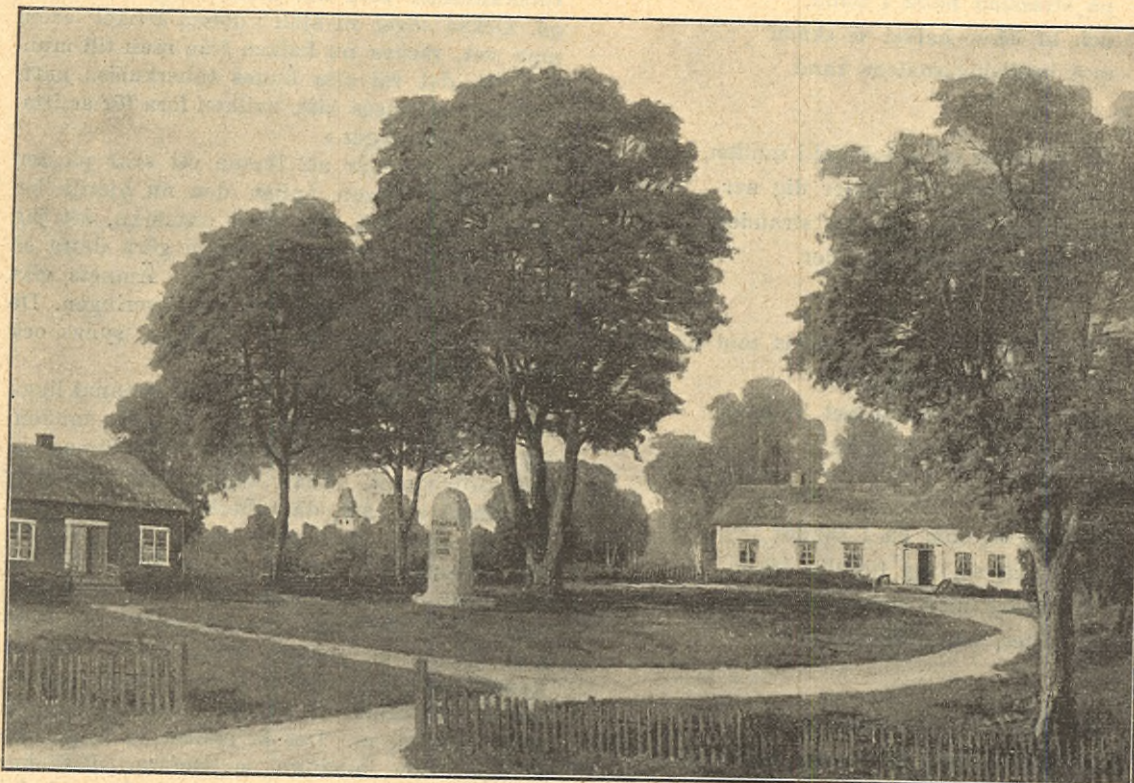
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 10 (741).

LÖRDAGEN DEN 9 MARS 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	---	--

RANSÄTERS GÅRDEN I VÄRMLAND. EFTER EN OLJEFÄRGSTAFLA PÅ VÄRMLANDS NATION I UPSALA.

GEIJERS BARNDOMSHEM.

BLAND ÄRENDEN vid årets riksdag, som inom den närmaste tiden vänta sitt afgörande, föreligger äfven en motion angående statsinköp af »Geijersgården» i Värmland. Det allmänna intresset kan därför just nu anses särskildt riktadt mot denna minnesvärda ort, och Idun har genom motionären hr A. H. Göthbergs välvilliga förmedling beredt sig tillfälle att i text och bild lämna en liten skildring af hemmet för icke mindre än tre af våra beryktade män.

Ransättersgården, där skalden och häfdatecknaren Erik Gustaf Geijer föddes, ligger 5 mil norr om Karlstad i Ransätters socken, några minuters väg från kyrkan, helt nära Klarälvens västra strand. Naturen, om ock icke hvad man kallar stortad, bär dock de för Värmland karaktäristiska dragen.

En skogklädd höjd sträcker sig ungefär från norr till söder, först utmed en sjö och en å, som bildar dennes utlopp i Klarälven. Alldeles vid höjdens fot ligger Ransätters gård. En låg manbyggnad och dess två flyglar omsluta en plan, i hvars midt

reser sig en väldig lönn. Sedan år 1855 förtäljer en under denna rest minnessten, att här föddes Erik Gustaf Geijer.

Gården kom i Geijersläktens ägo år 1759, då Johan Gustaf Geijer, son af Uddeholmsverkens grundläggare Bengt Gustaf Geijer, köpte Ransätters gård af brukspatron Anders Låstbom.

Sedermera öfvergick gården, dels genom köp och dels genom arf, till Bengt Gustaf Geijer, professor E. G. Geijers far. År 1820 såldes den af Emanuel Geijer, professors bror, till Bertil Dahlgren, kanslirådet F. A. Dahlgrens far, som sedermera öfverlät den till en sin son Mauritz Dahlgren, från hvilken gården sedan gick i arf till enda barnet, Edvard Dahlgren, som nu äger densamma.

Således har under förra hälften af det gångna århundradet tvänne framstående personligheter på denna plats sett sin barndoms- och ungdomstid förflyta och där mottagit de första intrycken, som sedan blifvit bestämmande för deras framtid.

En minnestecknare säger om Erik Gustaf Geijer, att under den tid han vistades i Upsala för idkande af sina studier, hämtade han om somrarna styrka och tröst i hembygden. Från sitt hem, från sin fos-

terbygd, från lifvet och naturen i Värmland mottog Geijer de starkaste, de outplånligaste intryck.

Hur väl kände han ej den ensliga skogsjön i närheten af faderns gård! Hur förtrogen var han ej med urskogen, med ödemarken, som tog vid knappt en half mil från hemmet, där landsvägen slutade och med den civilisationen!

Geijer säger själf, att minnet af hans hembygd ligger som ett solsken i hans bröst.

Var Geijers sinne öppet för det allvarliga och mystiska i naturen omkring fädernebygden, så var Dahlgrens (Fredrick på Ransätt) sinne öppet för det komiska, det glada, det egendomliga i folklynnet. Där om vittna hans bekanta »visor» i hög grad.

Att äfven han älskade sin hembygd och dess befolkning, visade han genom att som författarenamn upptaga det namn, som han allmänt bar af befolkningen däromkring.

En tredje mera framstående personlighet hade sett sina barndoms- och ungdomsdagar förflyta på samma plats, nämligen den berömda målaren Uno Troili, en systerson till E. G. Geijer. Uno Troili föddes den 16 jan. 1815 på Ransberg i närheten af Ransäter, och här förflyto hans tidigaste barndomsår. Troili stod i trefaldt släktskapsförhållande till Geijer: genom sin far, som var bror till Geijers svärmor, och genom sin hustru, som var dotter till Geijers bror Karl Fredrik. Äfven han älskade hembygden. Han skrifer i sina bref från Rom. »Jag ser mig i den hederliga svenska bondkärnan så många gånger med längtan i hågen köra den gamla kända vägen. Allt står lefvande för mig: den vanligtvis dåliga vägen, skjutsbonden, gästgifvargårdarna, — de långa backarna. Slutligen Årun, färjan — framkomsten, och dagar af oförgätligt innehåll.»

För att rädda denna minnesvärda plats från förstörelse och förintelse, har nu, som sagdt, representanten af riksdagens andra kammare hr A. H. Göthberg från Munkfors i Ransätters socken, med hvilken samtliga representanter i Andra kammaren från Värmland förenat sig, motionerat att riksdagen ville besluta en skrifvelse till kungl. maj:t med begäran om utredning angående inköp af »Geijersgården» med därtill hörande byggnader och inventarier.

Motionärerna ha motiverat sin begäran med följande: »att det är ett folk värdigt att taga vara på sina historiska minnen, att staten i första rummet härvid bör träda emellan och att, om ej något i tid göres,

torde den dagen ej vara långt aflägsen, då af dessa minnen ej finnes mera kvar än den sten, som 1855 restes till erinran om att här föddes 1783 en af Sveriges största söner.»

Det är att hoppas, att vår riksdag, som icke minst genom frikostiga anslag till Nordiska Museet visat sinne för bevarandet åt eftervärlden af forna tiders kultur, äfven nu skall veta att behjarta den sant fosterländska tanke, som ligger uttryckt i Värmlandsrepresentanternas vädjan.

IN MEMORIAM.

Hvad du förmått
det var ett älskande löje blott.
Z. Topelius.

I.

ETT LITET BARN allenast,
hvars kropp i jorden göms,
det är ju ej så märkligt —
det är en sorg som glöms.

Ett litet barn — ej mera! —
på tre till fyra år,
det lämnar väl ett minne,
hvars smärta snart förgår!

Ett litet barn — ej annat! —
Det är ju icke stort
af nytta eller handling
ett slikt i lifvet gjort! —

Det är en solglimt endast,
hvars ljus i mörker släckts;
en liten blomma bara,
som i sin knoppning bräckts!

ett fågelkvitter endast,
som aldrig höres mer;
en hoppets dröm allenast,
som döden trampat ner;

en trofast blick — ej mera! —
hvars strålgans slocknat ut;
en liten knubbig hand blott,
hvars värme nu är slut;

en aftonbön allenast,
som barnaläppers par
i hemmet mer ej jollra
till Gud för mor och far;

Den friskaste och angenäma-
ste är *F. Pauli's ELECTA-EAU
DE COLOGNE*. Stockholm 1897
erhöll F. Pauli's Electa Eau de Co-
logne högsta utmärkelsen och guld-
medalj. Äfven prisbelönt London,
Chicago, Paris m. fl.

Hårets affallande. En läkare, som sedan flere år i Stockholm behandlar speciellt hudsjukdomar, skrifver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som *Azymolstimulus* — ». Vid Londonutställningen 1899 erhöll F. Pauli's *Azymolstimulus* guldmedalj såsom det bästa hårvatten.

ett barnfromt litet hjärta,
som slutat upp att slå;
ett leende, ett barnsligt
och ljusst — ej mer än så! —

Det är ju ej så mycket —
dock säg, hvem bättre gaf
än älskligt, rent ett minne
till vård uppå sin graf!

II.

Där dungar af hafstäng vagga
i djup af smaragdgrön kristall,
och dyningen gungar fradga
från bränningens hvita svall,

där vandra i sorg vi båda,
på stranden hand i hand,
och ut öfver hafvet vi skåda
mot kvällshorizontens rand.

Då knastrar ett snäckskal i sanden,
och tankspridd du böjer dig ner
att ta det, och snart på stranden
vi plocka i täflan allt fler.

Bland spillror, som slungats mot kusten
af hafvet i stormig natt
från farkost, mot skäret brusten,
vi leta af skal en skatt.

Och tårar, som en i sänder
ha banat sig väg till din kind,
borttorkas med sträfva händer
af bister, men välment vind —

Ja, älskade låtom oss leka
som barn med de tomma skal,
de spröda och färglöst bleka,
hur hjärtat än skälver af kval!

Ja, älskade, låt oss ej glömma
förmågan att barnsligt le,
hur troget vi än må gömma
vårt käraste minnes ve!

Till stranden skugglikt glider,
hur åren komma och gå,
det mörka skeppet omsider,
som hämtar oss hem också —

ej dit, där oss tomheten stöter,
så fört vi ha öppnat dess dörr,
men dit, där vår älskling oss möter
så jublande käck som förr.

Marstrand 1899.

EDVARD HAMMARSTEDT.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA MODE-
BLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt
år kostar endast 5 kr. för planschupplagan.
3 kr. för den vanliga upplagan.

KAN DEN NUVARANDE FORMEN
FÖR NATTVARDENS UTDELANDE
ANSES HÄLSOVÅDLIG, OCH HVAD BÖR
I SÅ FALL ÅTGÖRAS FÖR DENNA VÅ-
DAS AFLÄGSNANDE?

HÄR NEDAN följa nu de sista till oss
ingångna svaren på ofvanstående fråga
samt några sammanfattande slutord från redak-
tionen.

Professor O. V. Petersson:

Till redaktionen af Idun.

I skrifvelse den 18 jan. har ni anmodat mig att säga min mening rörande frågan: kan den nuvarande formen för nattvardens utdelande anses hälsovådlig?

En artikel i korrekturafdrag var bifogad skrifvelsen, och då den behandlar tuberkulosen och nattvarden, tyckes däraf framgå, att ni ansett, att det skulle vara hufvudsakligen från tuberkulosen, som det hälsovådliga skulle utgå. Också säger ni själf i denna artikel: »som man vet, räcket nu kalken från mun till mun, och då det väl ofta finnes tuberkulösa nattvardsgäster, inses lätt, hvilken fara för smitta, som här föreligger.»

När jag nu går att lämna ett svar på den framställda frågan enligt den nu gjorda begränsningen, må jag först anmärka, att jag ej ser mig i stånd att kunna göra detta så kort, som ni måhända önskat. Ämnets vikt fordrar en viss utförlighet i motiveringen. De olika tankar, som yttrats i frågan, synas ock fordra detsamma.

Jag har frågat mig, hvad som kunnat ligga till grund för den af eder uttalade tanken, att tuberkulösa nattvardsgäster ofta finnas vid nattvardsbordet. Utan tvifvel har man därvid tänkt sig, att, då tuberkulosen är så vanlig, så skulle det redan däraf lätt inträffa, att tuberkulösa personer medföljde till altarringen. Tänker man sig dock litet närmare in i förhållandena, så gifves det först och främst en mängd tuberkulösa, som ej kunna medföra smitta åt andra, såsom de, som hafva tuberkulos i körtlar, tarmar, ben och ledgångar m. m. Det är endast de lungtuberkulösa, som medföra smittofara. Betänker man vidare, att de lungtuberkulösa ej bli farliga genom deras utandningsluft, att vidare deras spott och munslem ytterst sällan, nästan aldrig, innehålla tuberkelbaciller, så inses lätt, att det hufvudsakligen skulle vara genom en påkommen hosta i den stund, då de ligga vid altarringen, eller då nattvardskalken räcket dem, som de skulle kunna blifva farliga för de öfriga invid dem liggande nattvardsgästerna. Antingen skulle nu en del af deras upphostningar slungas ner i nattvardskalken och där uppblanda vinet, eller ock fastna på kalkens kant. Bägge dessa möjligheter kunde ju, om ock i ytterst sällsynta fall, förekomma. Men skulle man också få anta, att något af det upphostade eller af den tuberkulöses munslem verkligen hade fastnat på nattvardskalkens kant, så borde det väl vara en lätt och nära liggande renlighetsåtgärd för den officierande prästen, att med näsduken genast borttorka en sådan fläck. En sådan renlighetsåtgärd torde redan nu vara i allmänt bruk, liksom att en efterföljande nattvardsgäst genom kalkens vridning befrias från att vidröra med sina läppar den punkt, som en föregående gäst omedelbart förut vidrört.

Skulle åter upphostningar nedslungas i nattvardsvinet, så borde ju sådant, om det är så groft, att det kan iakttagas, ovillkorligen af enkla renlighetsskäl tvinga den officierande pastorn till ombyte af vinet i kalken.

Man kunde ytterligare tänka sig, att vid påkommen hosta små omärkliga fina slem-droppar kastades ut öfver kalken och på detta sätt sänkte sig ned i dess innehåll. När nu, som bekant, enligt de nyaste undersökningar, dessa fina, osynliga droppar från tuberkulösa verkligen innehålla tuberkelbaciller, så skulle på det sättet en förorening af nattvardsvinet kunna tänkas uppstå. Härvid må dock erinras, dels att smittämnet blir på detta sätt ytterligt utspäddt vid inblandningen i vinet, dels att hvarje nattvardsgäst tager till sig endast en ytterst ringa kvantitet vin och slutligen att smittämnet på detta sätt kommer att nedföras i magen, där bacillerna lätt oskadiggöras. Det vanligaste smittosättet vid tuberkulos är eljes förmedelst bacillernas inandning.

Man bör ihågkomma, att tuberkelbacillen ej så lätt öfverföres som smittämnet vid koppor, skarlakansfeber och kolera. Den sprides ej som en lätt, gasformig kropp, utan ligger alltid innesluten i ett segt slem, som vanligen härrör från djupare i lungorna belägna delar.

Men vidare — är det antagligt, att tuberkulösa personer ofta förekomma vid nattvardsbordet?

Det är en mycket spridd tro, att tuberkulösa personer omge oss öfver allt. Man har sagt, att, då en sjundedel af alla döda dö af tuberkulos, så skulle ock en sjundedel af alla lefvande — några säga en tredjedel — hafva tuberkulos. Detta är emellertid alldeles falskt. Ty de, som dö af tuberkulos, hafva ej haft sjukdomen hela sitt lif, utan varit tuberkulösa endast ett visst antal år före sin död. Därförut voro de, liksom andra, friska. Bäst kommer man till riktig uppfattning af antalet tuberkulösa bland de lefvande, om man jämför förhållandet i samma åldersklass. Man har därvid funnit, att t. ex. i åldern 5—10 år finnes endast 1 tuberkulös på 2,179 lefvande och i åldersklassen 10—15 år en tuberkulös på 950 o. s. v.

Vi hafva på förfrågan hos härvarande pastorexpedition välvilligt fått det meddelandet, att i härvarande stadsförsamling de årliga nattvardsgästerna kunna i rundt tal beräknas till 1,500, när repetitioner ej medräknas; konfirmandernas årliga antal beräknas till 3—400. Då dessa konfirmander till allra största delen torde få anses vara 15 år eller därunder, så synes enligt den nämnda statistiska beräkningen skäl föreligga för den uppfattningen, att bland dem knappt under flera på hvarandra följande år någon tuberkulös förekommer vid nattvardsförrättningen. Af den äldre befolkningen, som begagnar den offentliga nattvarden, återstår alltså ett antal af omkring 1,200. I åldern 20—50 år har man bland befolkningen i allmänhet beräknat, att det skulle förekomma en tuberkulös på hvar 100—150 lefvande. Efter denna beräkning skulle alltså i härvarande församling ett antal af högst 12 tuberkulösa hafva funnits vid de årliga offentliga nattvardsförrättningarna. Men denna siffra är utan tvifvel alldeles för hög, om den skall tillämpas på nattvardsgäster vid de offentliga nattvardsförrättningarna, emedan de tuberkulösa ej äro i allmänhet i det hälsotillstånd, att de orka med bevisandet af dylika kyrkliga handlingar, utan äro till stor del bundna vid sjuksängen.

Med hänsyn till kända statistiska uppgifter om de tuberkulösa lefvandes antal inom olika åldersklasser m. m. synes det mig sålunda klart, att tuberkulösa personer ej ofta förekomma bland dem, som i kyrkan fira nattvardshandlingen. Vi frukta därför ock, att man öfverskattat den kvantitativa faran för smitta vid denna kyrkliga handling med hän-

syn till antalet närvarande tuberkulösa nattvardsgäster.

Men om jag också kommit till den uppfattningen, att fara för tuberkulosens öfverförande på friska i allmänhet knappt kan anses förefinnas vid det sedan gammalt brukade sättet för den kyrkliga nattvardsförrättningen, så kan ju ej förnekas, att på vissa orter antalet lefvande tuberkulösa kan vara relativt större än hvad som bland befolkningen i allmänhet är fallet och att där ökade möjligheter till fara kunna uppstå, som i allmänhet ej finnas. Men äfven här undvikes denna större möjlighet till smittofara enligt min mening enklast genom att pastor meddelar nattvarden åt notoriskt kända tuberkulösa enskildt i hemmet och ej vid det gemensamma nattvardsfirandet i kyrkan.

Skulle det oaktadt någon tuberkulös person, som ännu ej vet af sin sjukdom, komma att finnas med vid altarduken, så torde man på ofvan anförda grunder knappt hafva skäl anse, att nattvardshandlingen därigenom blir i egentlig mening hälsovådlig, därest renlighet iakttages med det begagnade nattvardskäret.

Vare sig att jag betraktar smittofaran från synpunkten af dess yttre möjlighet genom den använda nattvardskalken eller med hänsyn till antalet af tuberkulösa nattvardsgäster vid våra kyrkonattvardsgångar, så synes mig alltså faran ytterst ringa. Jag fruktar, att en ogrundad rädsla inträngt i sinnena, när man kan uttala, »att mången frisk person genom nattvarden ådragit sig tuberkulos.»

Upsala den 15 febr. 1901.

O. V. PETERSSON.

Doktor F. W. Warfvinge och professor S. E. Henschen:

Till Red. af Idun.

Till svar å det af Eder framställda grannlaga spörsmålet om möjlig fara ur hälsosynpunkt af den nuvarande formen för nattvarden utdelande får jag förklara, att det synes mig utan vidare påtagligt, att utöfning af ett sätt för nattvardsvinets utdelande, som bättre än det häfdvunna motsvarade hygienens och snygghetens fordringar, vore särdeles önskvärdt.

18 febr. 1901.

Högaktningfullt
F. W. WARFVINGE.

Häri instämmer undertecknad

S. E. HENSCHEN.

* * *

Härmed hafva vi nu avslutat offentliggörandet af de uttalanden, som kommit oss tillhanda från de framstående prästmän och läkare, hvilka vi i ämnet tillfrågat. Med endast tvänne undantag ha samtliga de åsporda godhetsfullt hörsammat vår framställning och därigenom förvisso gjort sig förtjänta af uppriktig tacksamhet från den kristna menighet rundt allt vårt land, för hvilken den afhandlade frågan innebär så viktiga intressen.

Det föreliggande ämnets ytterst grannlaga art har af oss ingalunda förbisett eller underskattats. Tvärtom betonade vi detta redan i våra inledningsord, ehuru vi höllo före, att de allvarliga sociala faror, som här kunde vara för handen, till fullo måste motivera en sakkunnig offentlig utredning. Vi ha ock haft glädjen finna denna vår uppfattning delad såväl af flere bland de af oss i första hand tillfrågade som af mångfaldiga insändare från vår läsekrets samt en betydande del af den svenska pressen, som skyndat att efter Idun framlägga

Begär illustrerad priskurant

å

Dam-Utstyrselar

från

K. M. LUNDBERG

STOCKHOLM.

och ytterligare belysa de sammanförda aktstyckena.

Samtliga de framstående medicinska auktoriteter, som yttrat sig i frågan, ha ju också, mer eller mindre obetingadt, bekräftat, att smittofara verkligen kan vara förbunden med den nuvarande formen för nattvardsvinets utdelande, detta dock måhända mindre med afseende på tuberkulosen än på andra smittosamma och fruktansvärda sjukdomar.

Själftva vår svenska kyrkas primas har ock, under dessa förutsättningar, i sitt korta uttalande indirekt öppnat utsikt till den förhoppning, som vår främsta kvinnliga läkare uttryckt i följande ord: »att ett humant och upplyst prästerskap ej skall undandraga sig att lämna sin hjälp i hvad på detsamma ankommer.» Och att utvägar, de där icke borde kunna innebära något särande äfven för de ömtåligaste religiösa sinnen, icke saknas, därpå synes oss särskildt teol. doktor S. Fries' uppsats lämna bevis.

Att det afhandlade ämnet i ovanlig grad tilldragit sig den tänkande allmänhetens intresse, därom vittna de talrika skrivelser, som från alla håll till oss ingått. De allra flesta af dem uttrycka liflig erkänsla för vår åtgärd till den maktpåliggande frågans utredning. Andra uppträda i polemisk form mot vissa af de prästerliga uttalandena, särskildt mot hofpredikanten Heümans framställda förmodan, att Idun genom denna frågas debatterande skulle »själf jaga sig ut från våra allvarligt kristliga hem». Åter andra, det vilja vi icke fördölja, ehuru de äro försvinnande få, ställa sig på den för alla förnufts-skäl oåtkomliga ståndpunkt, för hvilken all debatt i en fråga sådan som denna är »en styggelse inför Herrans anlete».

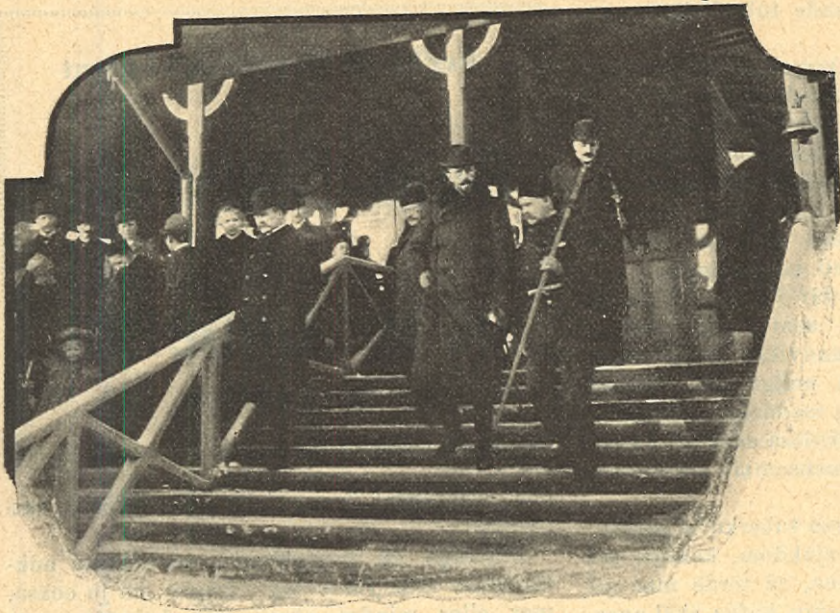
Vi anse föröfrigt hvarken nödigt eller lämpligt att här utförligare relatera dessa opinionsyttringar. Vi tro oss nämligen redan ha uppnått vårt mål, som var att söka åstadkomma den bästa sakliga utredning, som för närvarande kan åstadkommas, och vårt hopp är nu endast, att denna, under alla goda krafters pietetsfulla samverkan, må leda till en ur hvarje synpunkt god lösning af denna samhällsviktiga fråga.

Stockholm i mars 1901.

REDAKTIONEN AF IDUN.

För familjens ungdom

erbjuder KAMRATEN, illustrerad tidning för Sveriges ungdom, de rikaste källor till bildning, underhållning och förströelse. Den bästa födelse- eller namnsdagsgåva. Pris för helt år 3 kr. Alla nr från årets början kunna ännu erhållas.

H. K. H. KRONPRINSEN OCH ÖFVERSTELÖJTNANT V. BALCK.

»HELA STOCKHOLM» GENOM IDUNS KAMERA.

FOTOGRAFIER FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

V.

EN VINTERDAG PÅ SALTSJÖBADEN.

DET HAR FALLIT snö under natten.

Tätt och tyst ha flingorna dalat ned öfver Stockholms husmassor, färgat de mörka plåttaken hvita, spunnit glimmande filigrans långa telefontrådarnes fritt sväfvande härfvor och i parkernas grenverk, lagt hvita fällar på malmarnas gråa granitklippor — bländhvita öfverdrag, som än rodna som färgade af utspilldt vin, än blåna i de finaste toner, när stigande köldröd februarisol skjuter bresch i dimmorna bakom Sikla och rinner upp öfver Stockholm.

BANKDIREKTÖR
KNUT WALLENBERG.

och inga ångvinchars kettingarskåra med sitt rasslande ljud genom vintertystnaden.

Men på den lilla stationsperrongen, under den skysträfvande bergväggen, myllrar det af folk: pälsklädda herrar och damer, skidåkare i ylletröjor och snöstrumpor, halfvuxna gossar och flickor med kinder, karminstänkta af vintersol

REDAKTÖR
R. GUSTAFSSON.

och vintervind, och med ögon, tindrande af sportäregirighetens glans.

Man skyndar in i kupéerna på det väntande tåget, dörrarne slås igen, afgangssignalens ullhvita ångpelare skjuter upp från lokomotivets rygg och förintas i luften, medan ljudet studsar som en gummiboll mellan granitmuren och magasinsbolagets husvägg, hvarefter vagnarna sätta sig i gång och rusa dånande rätt in i berget...

Mörker och ånga stryka uteder kupéfönsterna och ett isande luftdrag står som en fors tvärs igenom vagnarna, när den biljettmärkande konduktören öppnar en dörr... Ljuslågorna i taket få ett ögonblick lif, men blekna hastigt för det inträngande dagsljuset, ty nu har tåget lämnat det beklämmande berget bakom sig och rullar bort öfver hustak och gator, medan det underbaraste panorama på denna sidan alperna, klädt

FRU KNUT WALLENBERG.

i snöns och en disig vintersols läckra färgspel, drager förbi bakom kupéutorna.

... Nacka röda stenkäppel skyntar ett ögonblick ofvanför sin stenmur, stängda villor med tillspikade verandor tyckas svänga rundt på sina öfversnöade gårdsplaner, där ingen människofot trampat sedan den senaste vackra septembermorgonen, då familjerna flyttade till staden.

Vid Stubbsund stryker tåget tätt förbi den lilla landtgården med sina gröna dockhus, hvarest det är så lågt i taket som i en af Skansens stugor och på hvars miniatyrgård bebyggarna om sommareftermiddagarna pläga sitta samlade kring det dukade kaffebordet, när expressen en sekund snuddar vid gårdens vattentunna och kommer kaffeservisen att skallra som af ett jordskalf...

Dufnäs!... En minuts uppehåll för tågmöte.

Åter stönar lokomotivet, tar fart och rullar med svindlande hastighet uppför stigningar längs Lännerstasundet, det dånar i berghällarne, furorna sänka hyllande sina snöriska grenar för den nordiska vinteridrottens män, hvilka, med kronprinsen i spetsen, nu börja röra på sig i kupéerna och ordna sina sportredskap, för att vara redo att hoppa ur, när vagnarna glida fram utmed Saltsjöbadens stationsperrong.

SKÅDESPELAR
AUGUST LINDBERG.

Det unga Saltsjöbaden står inklämt mellan samhällets mera utvecklade representanter på stationstrappan och ser skarpt på de anländande.

»Där ä' kronprinsen!»
»Hvar? Den där?... Nä' du, gosse... han är i England hos Edvard den sjunde, för det har stagit i tidningen.»

»Äh, tjö... tror du inte jag känner igen våran kronprins... Han sitter i albumet hemma, och han ä' så stiltigt lång, att han syns öfver hela svenska armén, alldeles som kungen...»

»De ä' inte kronprinsen.»

»Jo, de ä' han, hör du... Akta dig, bara!»

Och det unga Saltsjöbaden aflevererar helt sonika en drabbning, som börjar under strategiskt ogynnsamma omständigheter tvärs öfver en ledstång och slutar i ett dike vid Ringvägen, sedan den anfallande partens insikter i furstelängden blifvit handgripligt bevisad.

Kronprinsen går i strålände humör och med spänstiga steg utför trappan. Hans följeslagare, hurtig och manlig med besked, äfven han, är den öfver allt vårt land uppburne militären och sportsmannen öfverstelöjtnant V. Balck.

ÖFVERSTELÖJTNANT
V. BALCK.

Denne är en ungdomens sanne vän, om någon. Han lär med entusiasm det uppväxande släktet, att endast i en sund kropp bor en sund själ. Han undervisar dem i gymnastikens ädla idrott, intresserar sig för deras lekar i det fria, följer dem vid deras utmarscher i skog och mark och är med hela sin energiska, eldiga och af äkta fosterlandskänsla genomträngda personlighet en värdig förebild för de unga att i mångt och mycket bilda sig efter.

Den sportklädde mannen med den af viljekraft präglade ansiktsprofilen är bankdirektör Knut Wallenberg, Saltsjöbadens dristige skapare.

En af vårt lands störste finansmän, har han med en djärfhet och en framsynthet, som få svenskar besitta, midt ute i Stockholms skärgård stampat ur marken Saltsjöbadens elegant kurort och villasambälle med komfortabelt hotell och dito restaurant, magnifika badhus, ypperliga promenader — för de prima luft- och vattenförhållandena därute har naturen på förhand sört — samt en järnväg,

BARON SVEN HERMELIN.

FRIHERRE FREDRIK
LAGERFELT.

HERR OCH FRU F. BOBERG.

hans hem i staden och direkt ut bland holmar och skärgårdsfjärdar. Damen, som står inbegripen i samtal med flickungen, är fru *Knut Wallenberg*, en af hufvudstadssocietetens mera uppmärksammade kvinnliga medlemmar.

En känd stockholmspublicist är *Richard Gustafsson*, Kaspers redaktör. Uppe på södra bergen, alldeles ofvanför Mariahissens tornspiror, ligger i en af de för Söder karaktäristiska trädgårdstjapporna en liten villa af sten; där bor *Richard Gustafsson*, där redigerar han sin tidning, där har han skrivit sina ganska täcka sagor i Andersens manner, till hvilka C. L. ritat älskvärda små vignetter och som på sin tid väckte rätt stort uppseende i vår litteratur, och där har han kanske — detta är blott en supposition — diktat »Ett bondbröllop», som inspirerat *Aug. Söderman* till en af hans mest nationella tonskapelser.

H. K. H. KRONPRINSEN.

Ryttaren i det snöhöljda landskapet är baron *Sven Hermelin*, Tattersalls intresserade och nitiske direktör och en af de ledande männen i de nyss afhållna »nordiska spelen». Ute på isen kommer en gestalt i väl tillknäppt öfverrock och med pälsmössan neddragen öfver öronen. På hans skarpt markerade och rörliga ansikte, på det satiriska och en smula lifströtta draget kring munnen samt på ögonens eld igenkännes *August Lindberg*, skådespelaren, eller rättare Thalias hängifnaste präst inom svensk scenisk konst. En genomsnittsskådespelare — och sådana ha vi tyvärr alltför många att dragas med! — kan vanvårda sitt kall, släpa det i smutsen som en clown sölar sin dräkt i cirkusarenans mull och förvandla till ett vämjeligt gyckel, hvad diktaren tänkt vackert och fint. *August Lindberg* däremot tar i sin konst med ödmjuk andakt och glödande nitälskan; man märkte det kanske mest vid hans uppläsningar af *Shakspeares* »Stormen», som hade något af en sabbatstjänsts värme och allvar öfver sig.

Från uppläsningarnes ansträngning ilade han ut till Saltsjöbaden; där sökte han i den rena luften och den tysta naturen samla nytt kraftkapital för nya »stormars» genomkämpande.

En af våra stockholmare på Saltsjöbaden utgöres af en hoffunktionär, nämligen en af kronprinsens nu tjänstgörande kammarherrar, friherre *Fredrik Lagerfelt*.

HERR OCH FRU H. CHRISTIERNSSON.

Utför hotellterrassens trappor skyndar ett sportklädt fruntimmer med skridskoseglet på axeln. Det är fru *Anna Boberg*, född Scholander.

På sin från fädernet ärfda diktarbegåfning aflade hon för ett par år sedan ett vackert prof genom sin dramatiska dikt

»Tirfing», tonsatt af *Vilhelm Stenhammar*. — Bakom henne kommer hennes make, den fantasirike arkitekten *Ferdinand Boberg*, hvars svenska villa å senaste världsutställningen bragte våra goda landsmän med deras afvoghet mot allt svenskt, som skiljer sig från häfdvunna former, i harnesk mot arkitektens dristiga tanke.

Henrik Christiernsson med fru äro bofasta på Saltsjöbaden. Han tillhör våra snart lätt räknade dugande teaterregissörer, ty två af dessa den sceniska konstens dirigenter och därtill två af de talangfullaste ha innevarande vinter helt plötsligt ryckts bort af döden.

I grosshandlaren *Joseph Sachs* se vi chefen för ett afvårtlands allra största affärshus, GROSSHANDLAR firman JOSEPH SACHS *Joseph Leja*.

GREFVE CLARENCE VON ROSEN.

Om vi vore flyttade femtio år tillbaka i tiden, skulle den unge mannen helt visst ännu vara chefsens son, och kanske sitta helt blygsamt på sin fars kontor, men vår tids drifhusluft utvecklar människorna dubbelt så hastigt som fordom och gör dem till generaler med ens.

Grefve *Clarence v. Rosen*, vår vida berömde kapplopningsryttare, kunde nästan kallas en modern centaaur, ty han synes sällan

utom i sammanhang med hästar.

Hans många ädla springare ha ristat marken på Europas största kapplopningsbanor, och själf har han som kapplopningsryttare inhöstat segerpris i olika delar af världen.

Hr *Thore Blanche* med fru anträffas också ute på Saltsjöbadens is. Han har måhända dragit dit ut för att med kåsörens lifliga penna skildra vinteridrottens lustspel på den isbelagda Baggen. Hemma i Stockholm skrifer den flitige dramaturgen och journalisten sceniska lustspel med ämnen ur våra dagars hufvudstadslif.

HERR OCH FRU THORE BLANCHE.

Som afslutning på vår bildserie till vinterdagen på Saltsjöbaden, presentera vi en af Stockholms skickligaste skridskoseglare hr *Tideman*. — Men nu skymmer det på. Himlen hvälfver sig isblå öfver holmar och fjärdar och prickas snabbt ut med stjärnor, som om någon osynlig hand slungade ut näftals med gnistor, hvilka fastna i den blåa atlasen, där de fortfara att glöda.

Det blir tyst i skidbacken, öde på isen, i hvars yta den sista skridskon nyss skar in med ett rasp, liknande ficl-

stråkens öfver spända strängar.

En mörk karavan af människor ringlar sig fram öfver snön i riktning mot stationshuset, hvarifrån tåget om några minuter rullar tillbaka mot hufvudstaden.

Lokomotivets röda och hvita lyktor glänsa som cyklopögon genom den allt tätare fallande skymningen. Brakande, rasslande, hväsande störta vagnarna framåt västerut, i riktning mot de norrskensliknande ljusvågorna, hvilka stiga öfver skogen och utmärka, hvar Stockholm är beläget.

En skärande signal för sista tunneln ... mörker och ånga och så ljus igen ... man är framme.

HR TIDEMAN.

JULIA STRÖMBERG.

DEN KONSTNÄRINNA, hvilkens bild i dag införlifvas med Iduns porträttgalleri, är född i Göteborg den 24 febr. 1851 och dotter af den framstående stadsarkitekten Hans Jacob Strömberg och hans maka, född Granstedt.

I detta äktenskap funnos fyra döttrar, hvar af Julia, den näst yngsta, redan tidigt visade artistiska anlag. Ett sannskyldigt västkustens barn, tog hon de »böljor, som slå emot skären,» till sina vänner och förtrogna, och att försöka återgifva dem blef hennes käraste dröm. Men den unga njöt ej blott af färgernas harmoni, äfven tonernas gjorde ett djupt intryck på hennes sinne. Och då hemmet vid hennes faders tidiga bortgång splittrades och Julia, nedtyngd af den djupa sorgen, själf skulle ut i världen att välja sig en lefnadsbana, vägde kanske musiken och målarkonsten lika tungt i vägskålen.

Den senare segrade dock. År 1872 blef hon elev vid Akademien för de fria konsterna i Stockholm och studerade där såväl figur- som landskapsmålnings med den pliktrohet och samvetsgrannhet, som hon inlagt vid hvarje uppgift i lifvet. Hennes håg och sinne drogos dock alltjämt mäktigt till ungdomens första ideal, hafvet och de algbevuxna kliporna, och detta ideal har hon som utöfvande konstnär i det närmaste blifvit trogen. Att hon genom sina allvarliga studier och sitt arbetes konstnärliga värde på sig fästade akademien särskilda uppmärksamhet, bevisar bäst hennes utnämning till agrée af densamma år 1881.

Några år senare företog hon en studieresa till Paris och södra Frankrike och hemförde därifrån en rik skörd af studier och erfarenheter. Tyvärr får man numera sällan se utställt något alster af hennes hand, men ägnar hon i stället med varmt nit och vaket intresse en stor del af sin tid åt lärarinnekallet. Dock vittnar den skatt af studier, man har tillfälle att beundra i hennes atelier, att hennes pensel sällan hvilar, och att hon alltjämt lika hängifvet och med samma öppna blick studerar naturen. Särskildt fånglas uppmärksamheten af en samling studier från konstnärinnans nyligen företagna resa till Lofoten.

Då Konstakademiens elever år 1877 stiftade sin klubb, A. K., var Julia Strömberg en af de sex stiftarinnorna. En kamrat som få, med öppet hjärta och öppen hand — oaktadt det mången gång fanns så litet i den senare, ehuru så mycket mera i det förra — blef hon af sina kamrater kanske den mest afhållna,

ty själfviskhet var för henne lika främmande som afund.

Och att hon fortfarande är lika uppuren af sina gamla och nya vänner samt talrika elever bevisar bäst den vackra och stämningsfulla fest vid hennes i dagarne firade 50-års jubileum, af hvilken hufvudstadens dagliga tidningar lämnat följande skildring.

»En synnerligt anslående fest, lika hedrande för festföremålet som för arrangörerna, ägde på söndagsafton rum i ateljén hos landskapsmålaren, agréen vid konstakademien fröken Julia Strömberg, hvilken då fyllde 50 år.

Då fröken Strömberg, som tillbragt dagen i kretsen af några gamla vänner, på aftonen hemkom, mottogs hon där af kamrater samt forna och nuvarande elever — de flesta kostymerade —, af hvilka de senare på ett särdeles smakfullt sätt prydd ateljén (den f. d. Iseiska vid Malmkilnadsgatan) med flaggdekorationer m. m. I fonden lyste en transparang med inskriften »Leve 50-åringen!»

Under aftonens lopp hyllades jubilarerna af flere olika talare och talarinnor. Samtliga talen åtföljdes af musik, fanfarer och hurrarop och vid ett af dem öfverräckte konstens genius en lagerkrans. Af vänner och forna elever öfverlämnades till den afhållna lärarinna en ståtlig silfverpokal fylld med guldmynt, hvarjämte flere andra värdefulla presenter anländt. Telegram och bref från in- och utlandet funnos i massa. En af eleverna arrangerad präktig supé afåts, hvarefter den glada festen fortgick till in på småtimmarna.»

CLARA LÖFGREN.

FRÅN HJÄRTA TILL HJÄRTA.

KVINNOBREF FRÅN FÖRR OCH NU.

DET VAR för ett par veckor sedan nere i Clarens, i detta paradiset vid lac Lémans stränder. Jag satt i mitt vanliga rum på pension Clarenzio vid det stora fönstret och såg, hur den blå skymningen sänkte sig öfver landskapet, bukten och Montreux. Allt som omgaf mig var blått, väggarna och gardinen i rummet, alperna, vattnet, träden därute, allt förenade sig i den underbara skymningen till den ljufvaste symfoni i blått.

Jag höll i handen en bok af Mantegazza, men den förmådde icke längre fångsla mina blickar, och tankarna foro vida, följande den stråt den store italienske författaren ledt dem in på. — »Hur mycket vackrare och bättre —» så ungefär hade han nyss utropat — »förstår icke kvinnan än mannen att skriva bref! Huru inspireras hon ej ofta af sitt känslolif till sanna konstverk i brefstil, konstverk, som ännu aldrig öfvertärfats af mannen. Mannens känslor och sjäslif ha tillfälle att taga sig så många andra uttryck, då för kvinnan ofta intet annat sätt gifves än att i brefform återgifva allt det rika, varma, genialiska och djuptänkta, som ett starkt intryck af hvad det vara må framkallar hos henne. Sanna konstskatter gå förvisso förlorade för världen i många af de kvinnobref, hvilka obemärkta hvila i kanske redan gulnade konvolut.»

Dessa författarens ord väckte hos mig till lif minnet af en för länge sedan timad, obetydlig upplevelse, som nu för min inre syn tog formen af en tydlig bild. Jag åter såg ett gammaldags herrgårdsrum, hvars väggar voro beklädda med bokhyllor. Därinne rådde dyster halfskymning, därute föll snön mjuk och hvit; jag var åter hemma i Sverige. Själf såg jag mig stå bredvid ett tungt gammalt schatull med en bunt gulnade bref i handen, och minnet återgaf mig egendomligt klart den känsla af undrande vördnad och pietet, med hvilken jag beredde mig att lösa det band, som höll dem samman, och som kanske knutits af en för alltid stelnad hand.

Under det jag sålunda drömmande såg ljusen i Montreux tändas, ringlande sig som en gyllene orm omkring den nu indigofärgade bukten, vaknade inom mig en tanke, som obetvingligt grep mig, fångslade min fantasi och min håg. Jag sade till mig själf, att i mer än ett till hälften bortglömdt arkiv såväl i städer som på herrgårdar rundt hela landet ligga säkert många dylika brefbuntar, omvirade med bleknade sidenband. Bland dessa bref finnas kanske många skrifna af kvinnor: af mödrar, makar, trolofvade, väninnor, systtrar och döttrar, skatter kanske, rika skördar af vackra och ädla tankar. Hvilken inblick i kvinnans sjäslif skulle ej studiet af dessa gulnade brefark skänka, hvilka dokument i hennes historia skulle de ej kunna blifva! Att samla många af dessa bref, att med vördnadsfull hand ordna dem, sortera dem, göra utdrag ur dem, hvilket intressant arbete skulle det ej vara! Och skulle det ej vara oss alla kvinnor en dyrbar gåfva att se, hvad många af våra medsysttrar förmått i de stunder af deras lif, då de lefvat fullt och rikt, då lifvet skänkt dem det bästa det har att gifva, ett helt och starkt intryck...

Dessa mina tankar anförtrodde jag vid min hemkomst till Sverige Iduns älskvärde redaktionssekreterare. Jag sade honom, att om han ville hjälpa mig vid insamlandet af dylikt intressant materiel, skulle jag, efter att sorgfälligt ha studerat och sorterat, hvad vi lyckats skörda in af kvinnobref från skilda tidsåldrar, såväl de förgångna som den aktuella, gifva Iduns läsekrets del af denna samling, i den mån tidningen ansåge sig kunna lämna rum för en dylik brefserie.

Jag fick som svar på min framställning ett vänligt anbud att benyttja Iduns spalter för att till allmänheten rikta ett upp- rop, och det är detta jag nu efter en något lång, förklarande inledning dristar göra. Jag uppmanar härmed alla dem, som i sin ägo ha vackra och intressanta bref, skrifna af kvinnlig hand, att sända dem till Iduns redaktion, helst i kopia, men äfven i original, om så föredrages, då red. naturligtvis förbinder sig att väl vårda och återställa originalskrivelserna. De kunna behandla hvilket ämne som helst, äfven det obetydligaste, om detta ämne blott lyckats inspirera brefskrifvarinnan till något vackert.

Dessa bref, hvilka naturligtvis kunna insändas anonymt, om offentligheten är insändaren motbudande, skola af oss behandlas med den största pietet och vi skola bemöda oss om att göra samlingen så vacker och värdig, att ingen skall behöfva plågsamt beröras af att i den återfinna rader, skrifna af en vördad och älskad hand. Helst skulle vi önska få flere alster af samma brefskrifvarinna och såge äfven med tacksamhet att insändaren gifve oss utförliga, om än anonyma biografiska upplysningar, berörande brefskrifvarinnans lif, hennes ålder, den milie, hvori hon befann sig vid breffvens författande, samt den tid, då hon lefvat eller lefver.

Öfvertygad om att en dylik brefserie skulle för oss alla skandinaviska kvinnor äga ett stort och verkligt intresse, avslutar jag detta upprop med en varm uppmaning till alla dem, som veta sig äga kvinnobref, att genomsöka de gamla, halft bortglömda arkiven såväl som det moderna skrifbordets sist fyllda lönlåda och att icke afhålla sig af några som helst skäl från att till red. — inom den 15 nästkommande april —

insända, hvad de däri finna. Alla de värdefullaste, mest stilistiskt fulländade bref såväl som de anspråkslösaste kunna innehålla pärlor af olika slag och skiftande skönhet, och alla skola röna ett lika tack-samt som pietetsfullt mottagande.

GABRIELLE RINGERTZ.

»SPÖKHUSET». SKISS FÖR IDUN AF MALIN ÖDMANN.

JAG VAR NYSS fyllda tjuguar, då det en dag kom ett litet bref från faster Henrika.

Att få ett bref från någon af fastrarna var så märkvärdigt, att både jag och mina två småbröder höllo på att förgås af nyfikenhet, medan mamma läste igenom den korta skrifvelsen.

»Skicka Edit till oss,» skref faster. »Aurora är skral och tror hon skall dö, och jag går nog snart samma väg. Jag vet, du har svårt att vara af med flickan, men hon behöver bara stanna öfver hösten. Pengar till resan medföljer.»

Ja, pengar till resan medföljde nog, men det var också bara till resan och uträknadt på öret. Jag vill inte påstå, att jag var glad, ty det var inte fråga om någon lusttur.

Fastrarna voro egentligen pappas fastrar och inte mina, och de hade varit tre, men den äldsta, fröken Emilia, var död för flere år sedan. Så vida inte något utomordentligt inträffade, skulle deras besparingar öfvergå till oss i en framtid, och det var väl egentligen orsaken, hvarför jag reste.

Klockan sju på aftonen, en vecka senare, steg jag af tåget i den aflägsna landsortsstaden. En välfödd, gammal hushållerska mötte mig, och jag följde henne i hållande regn genom mörka, knaggliga gator, mellan hvilkas kullriga stenar vattnet rann i små bäckar.

Jag balanserade mig försiktigt fram, hoppande från sten till sten, nyfiskt försökande att uppsnappa en skytt af en människa.

Vi gingo längs fallfärdiga plank, hvilkas enformighet då och då afbröts genom ett litet lågt, lutande trähus med sneda fönsterrutor. Omsider kommo vi till ett långt, högt plank, i hvars midt låg ett ganska stort, dystert hus, byggdt af tegel. Som jag sedan fick veta, låg det i utkanten af staden och kallades allmänt »tegelhuset», kanske därför att det från början varit det enda i sitt slag.

Fastrarna togo emot mig i tamburen. Svartklädda, hoptorkade och små, med hvita spetsmössor och svarta sidenförkläden. Jag tyckte genast, att de sågo rentvättade och nystrukna ut.

Samma intryck gjorde rummen. Alla möbler stodo ordentligt uppradade kring väggarna, gardinerna voro ordnade i täta, stela veck och verkade liksvepning; alla dukar och kuddar lågo afvigvända i hvardagslag, och det gamla pianot var ordentligt stängdt, för att intet damm skulle falla på tangenterna. Öfverallt luktade torkade rosenblad och fuktig, instängd luft.

»Det här börjar trefligt!» tänkte jag, då hushållerskan bar in en stor tillbringare rykande varm ölost till kvällsbordet. Ölost var min fasa.

Ingen af fastrarna sade något, medan vi åto, och jag kunde omöjligt hitta på det allra minsta att tala om.

Lampan spred ett matt sken i det stora rummet, och en hög dalklocka, målad i svart och guld, knäppte så hårdt, att jag tyckte det gaf eko i hufvudet. Jag stirrade på den, så att ögonen värkte, och så småningom tycktes den bli allt mer och mer lik en likkista. Den runda, hvita urtaflan såg ut som ett blekt ansikte, och den hvita gardinen vid fönstret var svepningen — fast den skulle då väl egentligen icke ha suttit utanför. De magra, svartklädda fastrarna voro begravningsgäster, och jag själf — ja, hvad var jag? Kanske liket?... Nog kände jag mig, som skulle jag vara på min egen begrafning, men likkistan var detta stora, kalla, hemska gamla huset.

Det fattades inte mycket, att jag skrikit till af förskräckelse, då klockan började slå. Först kom ett surrande ljud, så åtta långsamma, obehagligt klara och genomträngande slag, som tyckes gifva eko i salens alla skumma hörn och därefter liksom rusa in i hela den mörka flöden af rum, gömma sig och dö bort i en svag, klagande susning någonstans i andra ändan af huset.

Faster Aurora tycktes ana mina känslor. Hon nickade eftertänksamt med det lilla hoptorkade, mössprydd hufvudet och sade med sin entoniga, jämmerliga röst:

»Ja, herregud, så tiden går! Den där gamla klockan går nu på sitt andra århundrade, och det är nu tio år, sedan hon stannade för Emilia.»

Som svar på min frågande blick tillade hon förklarande:

»Nu är det jag, som drar upp henne hvar söndagsmorgon, men snart blir det väl min tur. Emilia drog upp henne förut, men så stannade hon en fredagskväll klockan nio. Hon stod en vecka och nästa fredagskväll klockan nio var Emilia död!... Håhå, jaja! snart är det väl min tur!»

Var det underligt jag tyckte klockan såg ut som en likkista?

Mitt rum gjorde på mig samma obehagliga intryck som huset för öfrigt.

Jag önskade det funnits en lampa i stället för de två smala stearinljusen framför den dunkla spegeln. Jag blef alldeles lång och litet grönaktig i ansiktet, då jag speglade mig, och hela rummet luktade fukt och kamfer. Sängen stod i en alkov, för hvilken hängde tunga, gröna gardiner.

»Sof nu godt, kära barn!» sade faster Henrika. »Jag är säker om, att du inte är mörkrädd, fast du får bo så långt från oss andra. Den där dörren är stängd. Den har varit stängd i tio år nu, ty därinne bodde Emilia. Hon ville alltid vara litet för sig själf, hon, och hade därför det där rummet. — Ja, sof godt nu... klockan sju i morgon blir du väckt.»

»Ja, såvida jag får sova för faster Emilia!» tänkte jag.

Så fort jag blifvit ensam, sköt jag ett tungt bord för den stängda dörren, satte en stol ofvanpå bordet och försökte sedan utan framgång att regla den andra dörren. Till råga på eländet gick den utåt och kunde därför inte barrikaderas, men för att inte bli öfverrumplad, band jag ena ändan af ett snöre vid låset och satte fast den andra i det massiva handtaget på ett stort klädskap.

Ändtligen torde jag börja kläda af mig. Komme nu faster Emilia, så borde jag väl kunna höra henne i förväg och bli en smula förberedd.

För säkerhets skull undersökte jag klädskapet och tittade under sängen, innan jag lade mig, men höll på att svimma af förskräckelse, då jag, efter att ha slöckt ljuset, kom ihåg, att det måste vara garderober på båda sidor om alkoven. Jag hade icke lagt märke till tapetdörrarne, men tände nu ljus, steg upp och konstaterade till min lättnad, att båda garderoberna voro tomma.

Det dröjde länge, innan jag somnade. Med af rädsla skärpt hörsel låg jag och lyssnade på tystnaden, lyssnade på de svaga, obestämda ljud, som höras i gamla hus, där virket är murket och stenarne vittrade, ljud, som ingen kan säga hur de uppstå, eller hvar de komma ifrån.

Så småningom tog naturen ut sin rätt; jag somnade tungt och djupt.

En gång spratt jag häftigt till. Ett obestämdt ljud, en förnimmelse af någontings närhet hade väckt mig ur sömnen.

Var det en dröm, eller hade någon stuckit handen in under kudden och sakta lyft mitt hufvud en smula?

Jag kämpade mot sömnen, tankarna började ordna sig och ett vaknande medvetande om, att jag blifvit väckt af något, som icke var en dröm, kom mig att ligga orörligt stilla och lyssna.

Tystnaden verkade söfvande, de tunga ögonlocken slötos ånyo, och jag somnade. Det sista jag uppfattade var en fläkt eller som ett kyligt drag öfver mitt ansikte. Jag ryste till, drog täcket öfver hufvudet och vaknade inte, förr än hushållerskan morgonen efter ryckte af snöret på dörren.

Tre veckor gingo som en enda lång, grå dag.

Så småningom började jag bli van vid faster Henrikas gnat, faster Auroras jämmer, den svarta klockan och de stela, dystra rummen. Timme följde på timme, dag på dag, endast söndagarne voro en smula olika; då vändes alla soffkuddar, borddukar och öfverkast, faster Henrika läste predikan (då vi inte kunde gå i kyrkan för regn) och det bestods smörgåsbord och tre rätter till middagen.

Jag vande mig vid alltsammans, ja, till och med vid ölosten, så ombytlig är människonaturen, men det jag inte kunde bli van vid, var faster Emilia.

Jag skulle kunna våga min salighet på, att det var faster Emilia, som störde min sömn om nätterna. Flere gånger hade jag häftigt spruttit upp ur sömnen, med det obestämda medvetandet, att något väckt mig.

Under långa, långa minuter låg jag vaken och stirrade ut i mörkret, ångsligt lyssnande efter ett ljud, som kunde bekräfta min misstanke. En gång skrek jag högt till, då ett kallt luftdrag stötvis strök öfver mitt ansikte. Det föreföll mig, som hade en död andats i min närhet.

En afton, jag minns det så tydligt, att jag tycker mig känna den blåst, som hven genom de aflöfvade trädens kronor, gick jag ute i den stora trädgården. Jag hade ondt i hufvudet och behöfde frisk luft.

Det hade regnat hela dagen, gångarna voro våta, och halft förmultnade blad klubbade fast vid skorna. Då och då tittade månen fram mellan molnen och kastade ett spökaktigt ljus öfver de knotiga, blad-

lösa gamla fruktträden, lyste upp de kullriga, våta stenarne på gården och kom de små grönaktiga fönsterrutorna i det dystra gamla huset att blänka.

Ett ögonblick tyckte jag mig se ett skrynkligt gumhufvud i hvit mössa bakom en af rutorna; kanske var det en af fastrarna, som tittade efter mig. Strax därpå slog mig dock den tanken, att det där fönstret hörde till faster Emilias rum, ett rum, som alltid var stängdt.

Då jag kom in, frågade jag den gamla hushållerskan, om någon af fastrarna varit i rummet, och omtalade, hvad jag trott mig se.

»Gud tröste oss, om fröken Aurora skulle få veta det! Då dog hon på fläcken,» utbrast gamla Sara i en ton af den högsta förskräckelse. »Det var fröken Emilia, så sant jag hoppas bli salig! Herreje, så'n olycka! Sanna mina ord, få vi inte begrafning i huset, och det i rapport.»

Mina antaganden, att det kanske kunde ha varit månen, som sken på rutan, ville hon inte höra på, och jag får bekänna, att jag själf trodde lika litet på dem.

Den kvällen staplade jag upp alla lösa möbler för faster Emilias dörr och band ett duktigt snöre i den andra.

Fram emot midnatt somnade jag äntligen, men vaknade nästan strax vid en aflägsen, förfärlig skräll, som tycktes skaka hela huset. Yrvaken och med skallrande tänder satte jag mig upp och lyssnade. På afstånd hördes ett surrande, klingande ljud, som så småningom dog bort.

Hvad hade händt?

Under några ändlösa sekunder satt jag upprätt med alla sinnen koncentrerade i hörseln. Så hördes tassande steg, en hand famlade efter låset och ryckte vildt i dörren.

»Åh, herreje så'n olycka, fröken! — Vakna... det är Sara!»

Darrande rusade jag upp, fick tag i en sax och klippte af snöret.

»Jestanes, fröken så hon har ställt till med möblerna!... Ja, ja! jag undrar inte påna, för det var allt fröken Emilia, hon såg ändå. Nu har klockan stannat, båda de tunga lo'na ha ramlat ner, och skrämelsen har tagit fröken Aurora, så jag får lof att springa efter doktorn.»

Jag kastade en hastig blick på den stora svarta klockan, när jag halfklädd sprang genom salen. Visarne hade stannat på half ett, och jag tyckte den hvita urtaflan grinade hänfullt åt mig i det osäkra skenet från ljuset. Mer än någonsin liknade den i mina ögon en likkista.

Det var ett värdigt par, faster Emilia och den ohyggliga klockan. — Och så kan det finnas folk, som tycker, att det är hemtrefligt med familjespöken.

Fyra dagar efter var faster Aurora död. Hon dog klockan tolf på natten. Att hon inte väntade en half timme till, tror jag berodde på rädsla öfver, att klockan skulle bli half ett.

Jag lyckades öfvertala faster Henrika att inte stanna kvar och dra upp klockan.

Hon reste med mig hem och stannade till nyåret, men då gick hon samma väg som systrarna.

Kanske grufvade hon sig öfver, att inte ha gifvit klockan tillfälle att stanna — hvad vet jag? Gamla Sara, som stannat kvar, för att se efter huset, svor emellertid vid sin salighet, att hon hört det knäppa i klockan, då fröken Henrika dog. Jag tror det fullkomligt — man kunde inte vänta bättre af henne.

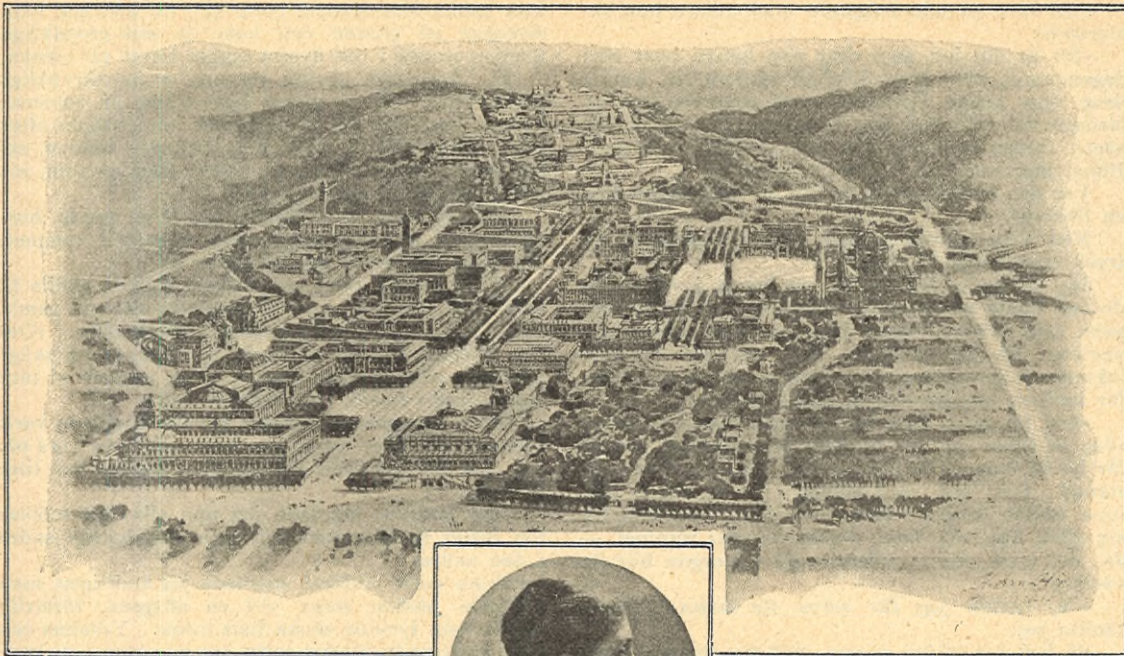
Huset och alltsammans tillföll oss, som man ju kunnat vänta. Vi behöll en del af husgerådet, resten gick under klubban.

Klockan ropades in af en begravningsentreprenör, ty kaka söker maka.

Det skulle inte alls förvåna mig, om den nu stannade så ofta, att den aldrig hinner komma i gång.

»NORDENS KVINNOFÖRBUND».

ALLA DE bland våra läsarinor, som önska deltaga i den nordiska kvinnokorrespondensen, torde insända sina anmälningar till Iduns redaktion, Stockholm, med uppgift om fullständigt namn och adress, ålder, samhällsställning och intressen samt huruvida insändaren önskar korrespondera med en norska, danska, finska eller svenska. 20 öre i frimärken bifogas för brefkostnaderna. I den mån anmälningar ingå från grannländerna, skola vi sedan, med ledning af de lämnade uppgifterna, sammanpara de olika korrespondenterna och där efter i bref underrätta dem, när och under hvilken adress de kunna begynna korrespondensen. Denna föres därpå som hvarje annan privat brevväxling.

TVÅ KVINNOR, SOM DONE- RAT 450 MILLIONER KRONOR TILL AMERIKANSKA UNIVER- SITET.

AMERIKANSKA TIDNINGAR ha i dagarna vetat berätta om tvänne kvinnor, som donerat ej mindre än 25,000,000 pund sterling eller i svenskt mynt den kolossala summan af omkring fyra hundra femtio millioner kronor till tvänne universitet i Kalifornien i Nord-Amerika. Idun bringar med anledning häraf porträtt af dessa båda gifvarinnor, mrs Jane L. Stanford och mrs Phoebe Hearst, samt vyer från de af dem så storartadt omhuldade universitet.

Allt sedan senator Stanford dog för sju år sedan har »Leland Stanford Junior Universitys» historia — det grundades år 1871 till minne af den ende sonen, Leland Stanford, j:or, som dog år 1884 — varit berättelsen om en kvinnas oppofrande verksamhet. En kvinnas börs har hållit dess portar öppna, betalt löner till ethundratjugufem professorer samt betalt omkostnaderna för tolfhundra studenter — en affär, endast den, på 13,000 kronor om dagen.

År 1893 voro de millioner, som mr Stanford lämnade efter sig vid sin död, ännu ej disponibla på grund af en testamentstvist, och universitetsdonationen, som bestod af ett landområde på 40,000 har, inbragte intet. Omedelbart efter sin makes död och innan hon ens visste, hur det skulle gå med arvet, tog emellertid mrs Stanford hand om universitetets ekonomi och försökte få inkomster och utgifter att gå ihop. Studenterna minnas ännu med stolthet och glädje, hur hon pantsatte de dyrbara juveler, som hon fått i gåfva af sin man, för att skaffa universitetet en grundfond. Kronan på verket satte hon emellertid ej långt därefter, då hon sålde sina andelar i Pacific-banan jämte annan egendom, hvarigenom hon kunde till universitetet skänka en summa af tre hundra millioner kronor.

Tolf envåningsbyggnader af amerikansk sandsten, värda omkring 18,000,000 kronor, omslutande en 200 meter lång och 100 meter bred gård, utgjorde de

MRS JANE L. STANFORD.

LELAND STANFORD J:OR UNIVER- SITETET I KALIFORNIEN.

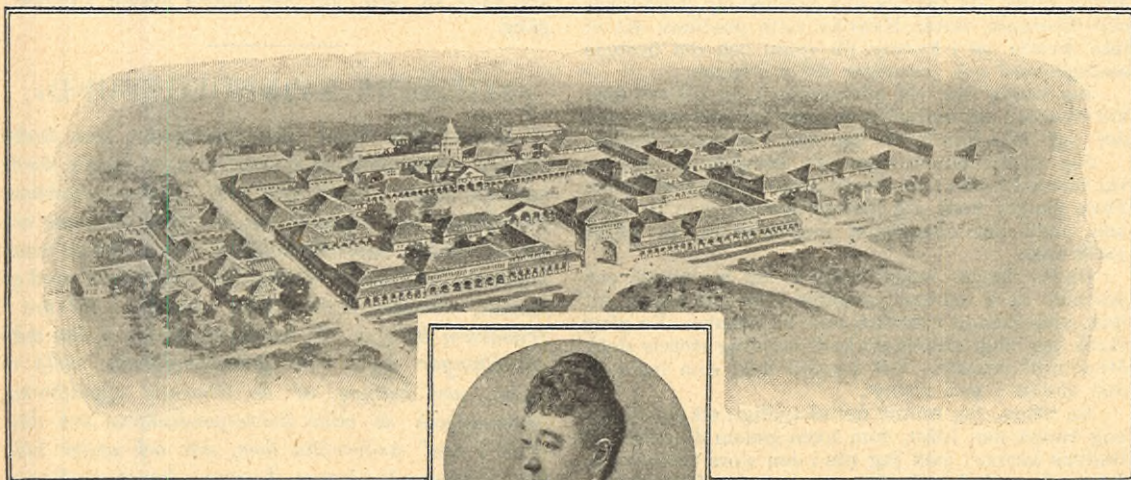
första byggnader, som uppfördes och bildade en »inre fyrkant». Mrs Stanford håller nu på att bygga en »yttre fyrkant», som, fullt färdig, skall kosta omkring 45,000,000 kronor och betäcka ett område af öfver 3 har.

Universitetet är beläget fem mil från San Francisco i en sannskyldig trädgård på 200 har. Vid Palo-Altos station får man först syn på universitetsbyggnaderna, genom en två kilometer lång, palmkantad allé med skog å ömse sidor. I väster skydda kullar och skogar mot hafvet. I öster ligger San Franciscobukten, bakom hvilken Sierra Nevadas hvitskimrande tinnar skönjas.

Berkeley-universitetets byggnader ha sedan länge tillbaka varit otillräckliga och alls ej i stil med sitt ståtliga och vackra läge. Detta föranledde mrs Hearst, änka efter senator George Hearst, att jämte en medlem af universitetets styrelse anordna en internationell pristävling för de bästa ritningarna till en ny plan och nya byggnader för detta kaliforniska universitet. Juryn tilldelade 400,000 kronor i pris åt fyra af arkitekterna, bland hvilka E. Benard från Paris vann det första på 200,000 kronor.

Den uppgjorde planen beräknas kunna utföras på fjorton år för en kostnad af 220,000,000 kronor. Byggnadernas antal skall bli tjugufyra med en beräknad kostnad för hvar och en af 700,000 kronor. Universitetets område är 125 har stort. Byggnaderna uppföras i två våningar och omsluta en 400 meter lång och 200 meter bred öppen plats.

Mrs Hearst ämnar dessutom för 6,500,000 kronor låta bygga, inreda och underhålla en byggnad för grufundervisning, till minne af sin man, hvilken var grufvärd. Äfven ett »kvinnornas palats», hvilket skall kosta 3,500,000 kronor ingår i mrs Hearst storartade universitetsplan.

BERKELEYUNIVERSITETET

MRS PHOEBE HEARST.

I KALIFORNIEN.

DET SKALL BLOTAS I B. V:s SALAR.

London Feb. 1901.

PORTARNA stå öppna eller svinga oafåtligt, insläppande den ena skepnaden efter den andra ur den dimhöljda stråkvägens mörker till strålände ljusglans inåt, uppåt.

De springare många frusta därute, bjällrans klang afstannar plötsligt, höga gestalter nalkas ur fuktigt kaos. Knappt en stjärna mäktar räkna dem alla, allt som de lösa sig ur vimlet, taga form, inträda.

Männe den där är en viking, en bersärk eller rakt af jarlen? Hvi spørjer du? Ligger icke snillet eldgjans under de buskiga brynen, ej visdomens snö i det kraftfulla skägget? Han träder in, uppåt! Skaka af dig köldens frossa, du välomgjordade ungersven, som vill taga trappans höjder med ett språng — ja, i flykt! Tids nog skola vi röna, hvadan du är kommen, dig höfves kanske icke dessa en frimans later. Törhända likt andra usla trälar skall du klappa förgäfvets på de sälla kämpars port!

Dock, det är blotets afton, julefest! En blodhund lik med *veckad* panna må du ej i salen träda; där klingar harpospel och skaldens stämma höres. Dig vare frid, vare fröjd!

På högsätet sitter Jarl i pelarsal — kring honom de goda män och kämpar alle. På dörren knackas, sorlet tystnar.

Ett tjugotal usla trälar stå därutanför, men pröfvas mände, om de i laget passa.

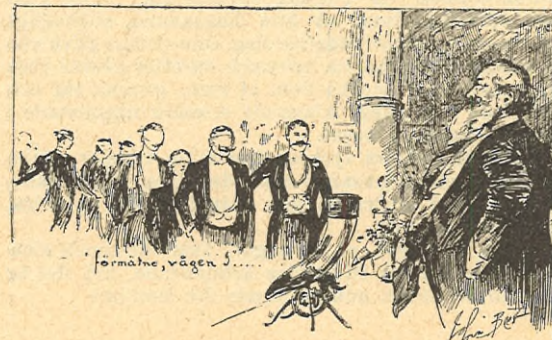
»Höfding och Jarl, de vilja alla in och galtens ljufhet smaka, i mjödets must sin uselhet förglömma!» Så kunnas det af *Stallaren*.

Nu tusen svärd sitt bifall hamra emot tusen gafflar till Jarlens ord, de vise. De Hirdmän, Bersärkar och Vikingar i rådet sitta.

Till sist de usla släppas in — förkastas. Förmåtenheten har af stadgad lag och sed besegrats och dock — sen hedenhös har också *nåd* fått stundom leda kämpars handlingar, och så de arma trälar träda åter in i salen, men denna gång att *pröfvas* och de gamle gudars utslag röna.

KÖKSMÄSTAREN tillropas,

och så räcket *Iduns* äpple åt den arme till att smaka.

UR DAGSKRÖNIKAN.

KÄLLARMÄSTAREN med BRAGEBÄGAREN

de usla tröstar och

OFFERPRÄSTEN

till ett knäfall manar! De förmätne nu gå att bära järnbördan, ... utan rysningar. Nu manas

SKALDEN till att drapa.

Och han drapade:

»Var hälsad nu i »B. V.» salar,
Där skämtet jublar och snillet talar,
Där lifvet lefves i fröjd och gamman
och vänskap länkar oss bröder samman!

Ja, träd nu in uti brödraringen,
Blif trogen löftet och vet, att ingen,
Som ej har hufvud och hjärta klara,
Sin plats i B. V. kan rätt försvara!»

Och rika spiser sattes för kämpar alle, och många föllo orden, än visligt sagda, än på spe. Men gycklas må med soppor och spenater, ej så med Frejas galt!

Sin lagerkrönta hjässa reser han i salens bortre ända, knappt skönjd i mörkret som af offerprästen skapats. I gröna lågors skimmer förnöjdt han ler mot Jarlens blida anlet. Allt mera skönjas nu de ädla formerna och äpplet. Med kähki-färgad hy han rodnar åt det sorl af bifall, som ur kämpars leder stiger och vet sig icke till, när Skalden börjar sjunga och harpo-

Skalden Calle Draper

spelaren på lyran slår. Hans sista blick var riktad uppå det konterfej i silfver, som Skattmästarn framför sig hade ställt. Så glänste ljusen åter och det blef fröjd och stoj.

Sedan denna ceremoniel undanstökats, återtog hvardagslifvet, fast i feststämning, sin rätt. Det var B. V:s privilegium att denna gång, som tillföre så ofta, gästvänligt se i sin krets resande landsmän — för aftonen major A. Generalkonsul och pastor närvaro och talade. De skandinaviska språken klinga och acclameras i sång och tal och en bättre och hjärtligare sammanhållning torde svårigen finnas.

Ungefär år 1895 begynte denna skandinaviska förening i London sin glada och nyttiga existens, och bära dess stiftare vidt och bredt välkända namn. Dess förste Jarl hette Gude, ett namn ej just så okänt i Norden och annorstädes, den nuvarande heter — men »inga namn på utvårdshus» och Café Royal, där julfesten vanligen afhålls, kanske trots all glans måste räknas bland desse. Detta år blotades senare än vanligt, eller först långt fram i februari, till följd af drottning Victorias död. Hvarje månad hållas klubbafstnar, då gäster inbjudas. B. V. är också en förening, som icke blott slaktar galtar, utan äfven sjunger kvinnans lof på vers och prosa (hvertill annars Skalden?) Men hur skönt än denne månede kväda, vore väl knappast Iduns läsarinor nöjda med denna aflägsna tribut. De älska den så att säga midt i synen, och i detta fall är kvinnans vilja Guds vilja. Må de därför hellre personligen vara välkomna till nästa »damer-nas afton» i B. V. önskar

MAJOR A.

Ja, börjar som Jarlen...
Lan drack meses spelt!

MUSIKALISKA AKADEMIENS DIREKTÖR, den kände kompositören *Albert Rubenson*, afled den 3 dennes i Stockholm i en ålder af 74½ år. Idun meddelade för ej länge sedan en serie skildringar från Musikaliska akademien och ägnade då äfven dir. Rubensens sitt kapitel (se n:r 10, årg. 1900,) hvadan vi nu kunna fatta oss kort. Efter att ha från sitt 18:e år studerat dels här hemma, dels i Leipzig kom Rubenson i början af 1850-talet till hofkapellet i Stockholm. Han sysslade därefter ett totalt år hufvudsakligast med musikkritik i ett par här utkommande tidningar och komponerade dess- emellan åtskilliga saker, såsom en symfoni, stråkkvartetter, suiter, uvertyrer, sånger m. m., satte musik till Hostrups »En natt bland fjällen» och Bj. Björnsons »Halte Hulda» o. s. v. Efter flerfaldiga studieresor till Danmark och kontinenten utnämndes han 1872 till inspektör för Musikaliska akademiens konservatorium, en befattning hvars titel 1888 ändrades till direktör och hvilken Rubenson ännu i sin bortgång beklädde.

ALBERT RUBENSON.

Hans kompositioner ha på senaste åren ofta framförts och vunnit mycket erkännande för friskhet, klarhet och intressant faktur. De ansluta sig, såsom ofta påpekats, till Mendelssohn, men präglas af en något färgrikare och nordisk stämning.

Han afled ogift och sörjes närmast af syskon och andra anhöriga.

J. H. KJELLGREN, ledamot af Första kammaren J. och ägare till Reijmyre glasbruk, afled häromdagen i hufvudstaden, 62 år gammal.

Med honom bortgick en af den svenska industriens lätt räknade stormän.

Efter slutad elementarutbildning vid Chalmerska skolan i Göteborg hade K. i förstone för afsikt att ägna sig åt järnvägsbyggnader. Hur det var, kom han emellertid att samla sitt intresse kring glasfabrikationen, en industri-gren, som i midten af förra seklet var föga utvecklade i Sverige. För- enande stor energi med praktisk blick, god teknisk utbildning och framstående förmåga att leda arbetare, blef brukspatron Kjellgren en glasindustriens banbrytare; också lyckades han höja den svenska glas-tillverkningen därefter, att svenska glasvaror i betydlig mängd kunde exporteras till utlandet.

J. H. KJELLGREN.

Den aflidne sörjes närmast af maka, född Schmidt, sönerna Otto, Bror och Sten, sysselsatta vid glasbruket, där den sistnämnde är disponent, af sonen Axel, som drifver egen affär i Göteborg, samt af döttrarna Anna och Gerda, gifta, den förre med häradshöfding Theodor Eksandh, domhufvande i Upsala läns södra domsaga, och den senare med löjtnanten vid Första Svea artilleriregemente frih. Carl Falkenberg.

EN HEDERSMAN och känd gammal stockholmare mindre blef det, då *Mauritz Meijer*, en af Söndags-Nisses forne illustratörer, för några dagar sedan gick ur tiden.

Mauritz Meijer med den ståtliga hällningen, de martialiska, snöhvita mustascherna, de blixtrande ögonen och last but not least den hyper-eleganta dräkten var en välkänd typ på våra offentliga promenader och i våra restauranter.

Men det var egentligen blott om fredagarna, som han sålunda visade sig ute i världsvimlet. De öf-

MAURITZ MEIJER.

riga dagarna skötte han samvetsgrant sin stickel & Söndags-Nisses byrå, satt där träget från morgon till kväll under en tid af 30 år och skar de massor af gubbar, hvilka den tiden illustrerade »Nisses» historier.

Själff var han en volymstark »historiebok» af det muntrande slaget och på samma gång en ganska skarp ironiker, när så föll sig. Hos alla sina vänner efterlämnar han dessutom minnet af en rätt-skaffens och hjärtegod människa och af en solid karaktär.

Och det är ett eftermäle så godt som något. Frid öfver hans stoft!

EN YRKESMAN AF GEDIGEN HALT har i dagarna gått ur tiden med snickarmästaren i Stockholm J. J. Ottergren. Johan Jacob Ottergren föddes i Stockholm den 23 febr. 1823, lärde snickeri och bildhuggeryrket, blef mästare 1842 och borgare enligt bref af 1847. Uti egendomen n:r 9 Jakobsbergsgatan, som senare äfven ägdes af honom, dref han sina verkstäder från 1850 till 1875, då han till annan person öfverlät verksamheten.

Jacob Ottergren var på sin tid en af de fyra förnämsta och för skicklighet bäst kända möbelsnickare i Stockholm och såg uti sitt yrke något mer än bara försörjningsmöjligheten. Genomresor till Berlin, Wien, Paris, London och Petersburg, blef han i tillfälle att göra jämförelser, men det var egentligen den storavärldsutställningen i Paris 1867, som utövade det största inflytandet på hans utveckling. Från detta år kan man datera Ottergrens bästa tid, och många äro de prof på konstfärdigt och vackert arbete, som han under de följande sju åren utförde, speciellt soffor, fåtöljer, stolar och bord samt öfrigt s. k. finsnickeri, som var hans rätta bransch. Ett fint och känsligt öga för formen och en detaljnoggrannhet i arbetet, som man nu sällan finner, utmärka alla hans arbeten från denna tid.

På gamla dagar, sedan han dragit sig tillbaka från verkstaden, sysslade han fortfarande med finsnickeri uti dess superlativaste bemärkelse, och hela hans bo, som så godt som uteslutande utgått ur hans händer, vittna om den kärlek han ägnade sitt yrke. Jacob Ottergren var en af dessa yrkesentusiaster, som göra en godt i själen att sammanträffa van R.

J. J. OTTERGREN.

BALEN I KONUNGABORGEN var i år liksom tillföre lysande och präglad af den angenämaste stämning, måhända angenämare och glädigare än vanligt, emedan konungen uppträdde bland gästerna frisk och spänstig efter sin öfverståndna sjukdom.

Utom de många strålande ordensdekorationer af officiell natur, som prydde de furstliga balgästernas dräkter, märktes äfven det nyinstiftade medlems-tecknet i Drottning Sofias Förening, hvilket bars af kronprinsessan af Danmark, kronprins Gustaf och för öfrigt af ett stort antal af societetens damer och några herrar.

Det vackra tecknet, af hvilket vi här nedan meddela en afbildning i naturlig storlek, består af ett gyllene skiffer D. S. F. på blå emaljotten samt bäres på hvitt band med rödt kors till högtidsdräkt. Föreningens höga beskyddarinna, som instiftat tecknet, har afsett detsamma till en enande och bindande symbol för föreningen, för hvilkens behjertansvärda syfte — kvinnors utbildande för sjukvård i fält — Idun redogjort i n:r 47 af föreg. års årgång.

Föreningen räknar redan närmare 3,000 aktiva medlemmar, fördelade öfver hela landet.

VI PÅMINNA

ännu en gång våra läsarinor om den af Fredrika-Bremerförbundet öppnade insamlingen för inköp af Ellen Fries' efterlämnade bibliotek, hvilket skulle läggas till grund för ett kvinnligt fribibliotek — ett ändamål väl värdt att behjertas af enhver vän af upplysning och kvinnokönets andliga lyftning. Se närmare Idun n:r 7!

DROTTNING SOPHIAS FÖRENINGSMEDLEMSTECKEN.

LISA HÅKANSSON SOM »PRECIOSA». FOTO FÖR IDUN AF F. FLODIN.

»SE, TINDRANDE STJÄRNORNA STRÅLA.» LITET TEATERSNACK FÖR IDUN AF BIRGER SCHÖLDSTRÖM.

DET FINNS vissa sceniska alster, dem publiken — hvad än kritiken kan hafva att säga — ej tröttnar att se: de voro kära för det nuvarande släktets mormödrar och farfäder, och de ses ock med nöje af nutiden. Detta har senast bekräftats vid det gamla romantiska skådespelet *Preciosas* upptagande å Svenska teatern. Och det finns väl ock få stycken, i hvilka behagliga och täcka skådespelerskor kunnat göra sådan succés som i just detta skådespel, där zigenarfigurerna, den gamla spanska adelns prakt, den tjusande musiken, frisk som en majmorgon i skogen, och scenerierna sammansmälta för att gifva åt det hela detta hemlighetsfulla något, som försätter åskådaren i stämning och gör honom mottaglig för den sceniska bilden.

Svenska teaterns unga *Preciosa*, *Lisa Håkansson*, utvecklar ock all den friskhet, den behagliga kvinnlighet, denna blandning af skälmskhet och sentiment, som utgöra det väsentliga hos det poetiska naturbarnet, och hon sjunger själf den vackra romansen: »Ensamheten mig ej döljer» — något, som ej alltid varit fallet, då föregående *Preciosor* gått öfver tiljorna.

Det var 1821, som Weber af en gammal vän, skådespelaren Wolff, som, efter en novell af Cervantes, skrifvit en melodram *Preciosa* och af en konsertmästare Eberwein i Weimar fått satt musik därtill, hvilken musik dock fallit igenom, anmodades att rädda hans librett genom att till densamma komponera 'ny musik. »Friskyttens» tonsättare gick in härpå, och *Preciosa* uppfördes i Berlin 1821 med stort framgång och gick därefter ut i ett verkligt triumftåg öfver Europas scener.

Till Stockholm kom *Preciosa* 1824, då den spelades å den kungliga scenen, och sedan ha å olika teatrar i den svenska hufvudstaden, bortåt 300 gånger tonat de odödliga körerna:

||: I skog :||
i frisk och lummig skog.

samt

Se purpurskyn
vid österns bryn,
som bådär att solen går opp...

samt

Se, tindrande stjärnorna stråla,
då jorden af mörkret är skymd;
i skimrande kretsar de pråla
från afståndets töckniga rymd...

Preciosas första framställarinna å svenska scenen var *Marie-Charlotte Erikson*, född Lambert, en af Kungl. teaterns på sin tid allra främsta artister, berömd särskildt i det högre skådespelet (hennes främsta sceniska uppgift var hertiginnan Marlborough i Scribes »Ett glas vatten»).

Stockholmstidningarna på 1820-talet innehöllo ej synnerligt mycket om de sceniska artisternas prestationer, och man skulle angående fru Eriksons *Preciosa* endast ha de så småningom utslöcknade teatertraditionerna att rätta sig efter, därest ej en teatervän från den tiden, kammarjunkaren baron Ture Rudbeck — för ej så värst många år sedan afleden såsom postmästare i Vimmerby — i sina efterlämnade memoarer om fru Erikson antecknat nedan följande:

År 1824 uppsattes »*Preciosa*» på Kungl. teatern, med fru Erikson i titelrollen. Hon stod då på höjdpunkten af sin artistiska utbildning och hade utfört ett ej ringa antal större uppgifter, men först som *Preciosa* gjorde hon furor. Man tänke sig en medelstor person, hvars gestalt kunnat tjäna som modell för äfven den mest nogräknade konstnär, med utmärkt vackra armar, små fötter och en röst, som genom sin klang smekte örat. Lägg därtill en genom öfning och studium fulländad konstnärsmåga, och man har fru Erikson lifslevande för sig. Hvarje rörelse andades behag, hvarje ton gick till hjärtat. Detta i förening med ett af naturen godt hufvud, som visste att draga parti af dessa förtäraden, och man bör ej förundra sig öfver den pyramidaliska framgång, hvarmed hon uppträdde som *Preciosa*.

En kamrat jag har i k. kansliet påstod sig 15 gånger å rad hafva sett fru Erikson som *Preciosa* utan att ledsna. Och hade jag vid denna tid haft råd göra detsamma, skulle jag visst själf gjort detsamma, ty något mera intagande har jag sällan sett på scenen, ehuru jag besökt spektakel å de flesta större europeiska teatrar.

Huru väl fru Erikson med sitt goda hufvud visste att betjäna sig af konjunkturerna, vittnar en scen mellan henne och ofvannämnda kamrat. Han var förmögen och ämnade således, när hennes recett som *Preciosa* inföll och hon därför, såsom den tiden af de sceniske artisterna brukades, hemma hos sig själf sålde biljetterna till de förmåligare platserna, offra, såsom han uttryckte sig, 5 riksdaler för att få se henne utom teatern och därtill i hennes hem. En amfiteaterbiljett kostade då 2 kr.

En halftimme efter, sedan han gått, kom han åter instormande till mig, och jag trodde, att han blifvit rubbad till sina sinnen. Han grät och skratade på samma gång. Det dröjde en god stund, innan jag kunde få ett redigt ord af honom. Slutligen började han:

»Kan du tänka, hon känner mig!»

»Hvem?»

»Fru Erikson, vet jag!»

»Jaså, gör hon det.»

»Ja, kan du tänka dig, när jag kommer in och nalkas det bord, bakom hvilket hon stod, säger hon med den mest skålmska blick, det mest förföriska leende: »Se, kunglig sektern! Jag har just aflagt för kunglig sekterns räkning nummer 15 på amfiteatern» — mitt nummer, du, det nummer jag alltid, som du vet, brukar sitta på.»

»Nå, hvad gjorde du då?»

»Jo, i stället för att lämna de 5 riksdaler jag hade i handen, ref jag genast upp plånboken ur fickan, och allt hvad jag hade däri, 30 riksdaler, stannade på hennes bord. Men så fick jag också en blick, du — — —»

Och han trafvade ut, fortfarande i full förtjusning.

Ej långt därefter gjorde jag fru Eriksons personliga bekantskap hos öfverstinnan Ehrenström. Här, i denna krets, där den vittra öfverstinnan samlade omkring sig allt hvad i konst och litteratur Stockholm på den tiden ägde utmärkt, och hvari det således var mycket smickrande att få deltaga, såg jag fru Erikson under loppet af flere år många gånger och fann henne alltid densamma som på scenen: hänförande, samt därtill kvick och bildad.*

Flere år därefter tog hon afsked från Kungl. teatern.»

Hon uppträdde därefter, ända till 1855, å andra scener, äfven i landsorten. Det är på denna tid af fru Eriksons konstnärperiod Uller-Lundgrén i sitt arbete »Från en lång teaterbana» lämnat en liten rätt lustig skildring:

»Hvilken fröjd jag kände öfver att få göra bekantskap med en sådan storhet som fru Erikson! Utanför scenen hade jag aldrig sett henne. Ändtligen kom den stund, då jag blef presenterad för henne. Hvilken misräkning! Framför mig stod en liten hopkrumpen gumma. »Herre Gud», tänkte jag »du skall uppträda som hertiginnan Marlborough, men hur skall det gå till?» Så kom den dag, då Scribes bekanta komedi skulle gå af stapeln. Jag begaf mig i god tid upp till teatern, ty jag var nyfiken att se, huru fru Erikson skulle taga sig ut. Hvilken sällsam förvandling! Huru slog hon mig icke med häpnad! Aldrig glömmer jag hennes första entré! Af den lilla gumman — hon var då, vill jag minnas, 61 år — såg jag nu ingenting; i stället stod framför mig en 40-årig kvinna, med snilleblixtrande ögon och med ett ansikte, som visade tydliga spår af skönhet och behag. Jag var redan långt förut invigd i maskeringskonstens mysterier, men denna metamorfos öfvergick dock allt mitt förstånd. Hon måtte ock i allmänhet användt mycken omsorg på sin förvandling, ty hon begaf sig hvarje gång till klädlogen redan klockan 3, ehuru spektaklen började först klockan 7.»

Preciosa spelade hon emellertid icke då; härtill fordras dock något mera än mästenskap i maskering.

Sina sista sju år tillbragte fru Erikson hos en i Düsseldorf bosatt son, och där afled hon 1862.

*

Efter ett för Idun taget porträtt från fotografen F. Flodin och från Chiewitz' »Teatergalleri» (1825) meddela vi här bilderna af den senaste *Preciosa* på svensk scen och af den allra första.

Den ena är en tindrande stjärna, nyss uppstigen öfver den sceniska horisonten, den andra strålar blott på minnets himmel.

* Att fru Erikson måtte haft ganska stor bildning, har jag funnit af ett par i enskild persons i Stockholm ägo befintliga längre bref från henne, skrifna från Düsseldorf under hennes senaste lefnadsår.

Anm. af B. S.

DEN FÖRSTA »PRECIOSA» PÅ SVENSK SCEN: FRU M.-CH. ERIKSON. EFTER EN SAMTIDA TECKNING.

EFTER MÅNGA ÅR. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF H. MIKAEL.

FORTS. FRÅN FÖREG. N.R.

HAN SAKNADE HENNE knappast, så mycket lättare föreföll det honom att inte längre behöfva kämpa mot att visa sin böjelse! I stället började han bedrifva sina studier med all flit, och rätt som det var, öfverraskade han sig med den inre förnimmelsen, att han därunder arbetade för att vinna henne. Nu, sedan allt borde varit slut, sedan intet mer fanns kvar af deras korta, ofullständiga kärleksförhållande, nu tyckte han trots detta, att han var henne närmare än förr. Han tyckte, han hade ett slags äganderätt till henne, och allt som tiden skred fram, invaggade han sig i tysta, dåraktiga drömmar, om hvad som kanske kunde blifva.

Med hans forna, makliga dagdrifvar var det slut. Han läste i stället med iver på sin licentiat, och somrarne tillbragte han på konditioner. Det var arbetsamma år, och han hade äfven att kämpa sig fram under ganska stort ekonomiskt tryck, men hans energi hade vaknat. Nu ville han fram.

Han såg Maria ett par gånger under denna arbetstid — en gång var hon i Upsala för att träffa flickorna Muhr, och en annan gång träffade han henne oförmödat som gäst på en herrgård, där han konditionerade, men båda sammanträffandena voro helt flyktiga och korta, och endast likgiltiga ord växlades, men han fick dock med sig det intrycket, att hon ej glömt, att ännu ej allt var hopplöst slut.

Genom Muhrs hade han också tämligen godt reda på henne. Han visste, att hon allt fortfarande var hemma hos fadern och redan hade afslagit tvänne ganska förmånliga giftermålsanbud. Ingen kunde begripa hvarför, och hennes handlingssätt kommenterades och utlades. Efter ett sådant samtal kunde han komma ur jämnvikt för flere veckor. Han fick då ett så okufligt begär att skriva till henne och säga henne, att hos honom lefde ju alltid den gamla kärleken kvar — hade hon blott mod att vänta — vänta litet till!

En gång skref han också ett bref i den stilen, men han skickade aldrig af det. Nej, inte binda, inte locka, men om hon ändå kunde hålla ut, åh, hur skulle han ej arbeta för henne! Och så tog han till boken igen och dränkte sin längtan i torra examensstudier.

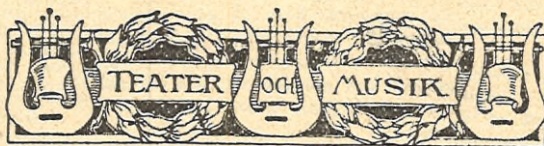
Efter fyra år var han färdig. Han tog sin examen med utmärkt vackra betyg, och när han visste sig ha gått igenom, drog han ett djupt andetag, som om han kastat af sig en tryckande tyngd. Ändtligen, ändtligen framtid, — lefvebröd — Maria — det var hans alltsammans nu — nu kunde han tala, nu skulle han vinna henne! På kvällen vid den lilla fest han och hans vänner gemensamt hade var han, som brukade vara så allvarsam, den gladaste af dem alla.

Han kom sent hem. Det hade varit hans mening att skriva genast till Maria, men så ändrade han sig, — han skulle fara till henne själf, det vore bättre, och ett bref kunde ej förklara allt så som han ville. Han kände sig mycket trött efter dagens växlande sinnesrörelser och sof en lugn, drömlös sömn. Det var sent på morgonen, när han vaknade. Mekaniskt tog han morgontidningen, som hans städerska lagt

bredvid honom på nattduksbordet; han ville se, om de gångna examina redan stodo intagna, och kände sig glad vid tanken på, att Maria skulle få se hans namn bland dem som lyckats. Han ögnade hastigt igenom spalterna. Plötsligt blef han först röd och så blek, och tidningen prasslade i hans darrande hand. Hans ögon hade fallit på några rader bland familjenotiser: — »förlofning ingången mellan löjtnant Georg v. Walden, ägare till... och Maria, enda dotter till major Herman v. Walden.»

Detta var alltsammans, men för honom var det nog. Det var således fullkomligt slut nu. Hon hade glömt honom! Dessa fyra år, under hvilka han varit så upptagen af hennes bild och hvarje minne, som sammanhängde därmed, dem hade hon användt till att glömma honom. Han kunde knappast klandra henne, det var ju så han själf velat ha det!

(Forts.)

»CYRANO DE BERGERAC'S» FÖRFATTARE.

MED ANLEDNING af den länge med så stort intresse motsedda premiären å *Dramatiska teatern* af Edmond Rostands ryktbara versdrama »Cyrano de Bergerac» meddela vi här bilden af dess unge parisiske författare, som på få år vunnit världstrykte, först genom det nämnda stycket, som nu äntligen hunnit fram äfven till Sverige, och senast genom *L'Aiglon*, Sarah-Bernhard-teaterns stora succés under utställnings-fjolåret. Edmond Rostand är född 1868, studerade först juridik, men kastade snart om och ägnade sig åt det författarskap, som på så kort tid förskaffat honom berömmelse och rikedom. »Cyrano de Bergerac» spelas nu, som sagdt, öfver hela världen, och »L'Aiglon» har begynt ett snarlikt triumftåg.

Till utförandet å *Dramatiska teatern*, som haft den lyckan förfoga öfver Harald Molanders glänsande tolkning af originalets alexandriner, återkomma vi närmare i nästa nummer, då vi äfven hoppas kunna bringa några bilder från den märkliga premiären.

KUNGL. TEATERN har, såsom vi i förra numret i korthet omnämnde, för några få gästuppträdanden lyckats engagera kammarsångaren *Kurt Sommer*, anställd vid kejsarliga hofoperan i Berlin. Hr S. har, då detta skrives, redan uppträdt i tre olika partier, nämligen som Arnold i »Vilhelm Tell», don José i »Carmen», samt i titelpartiet i »Faust» och i alla rönt det lifvigaste och

HYLIN & COS

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEDALJ

Försäljes i våra butiker

12 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

mest entusiastiska bifall. Begäfvad med en stark och välljudande tenorstämman, öppen och fri, förstår han att använda densamma med en lätthet, som ej vet af några hinder. Och textuttalet står i tydlighet öfver allt beröm. Andhämtningen förefaller dock något besvärad. Och i dramatisk uttrycksfullhet står hr S. ej obetydligt efter sin landsman Anthes, som nyss uppträdt härstädes. — Det är emellertid tur för operadirektionen att hafva kunnat få hit ett par sådana tenorer som de båda nu nämnda, medan våra egna upphörligt sjukrapporterats.

KURT SOMMER.

Herr Sommer är en man i sina bästa år — han fyllde i söndags 33 år — samt är mycket uppburen i sitt hemland.

ANNA LAGERGREN, en ung debuterande sängerska, gaf för några aftnar sedan konsert i Musikaliska akademien orgelsal, med biträde af operasångaren *H. Malm* och musikdirektör *H. Berens*.

Konsertgifvarinnan, som förfogar öfver en stor, men ännu oslipad sopranstämman, framförde sina nummer med oförfärad käckhet och en viss dramatisk pointering, som dock ej kunde undanskymma det ganska elevmässiga i föredraget.

Publiken, välvillig som alltid, då det gäller halfutvecklade talanger, markerade sina sympatier med starka applåder.

VASATEATERN ger sedan förra veckan en mycket lyckad repris af operetten »Läderlappen», denna fullödiga musikaliska exponent för den glada folkanden vid Donau.

Det hvilat ett strålande operetthumör öfver hela framställningen, på samma gång som det artistiska återgifvandet af de olika uppgifterna i mångt och mycket är sådant, att det framkallar erinringar om operettens s. k. glansdagar för ett par decennier tillbaka.

Hr *Strömberg* är en utomordentligt rolig fängelse-direktör, allra mest därför att han ej improviserar i samma utsträckning som vanligt, och hr *Adami* gör en den förträffligaste typ af Eisenstein — rolig, smidig och elegant alltigenom. Tillägga vi så, att fru *Meissners* kammarjungfru äger allt det pikanta behag en sådan snärta skall ha för att bedåra vivörerna under ett par festliga timmar, att fröken *Grünbergs* prins Orlofsky är mera intagande än käck och att fru *Brandts* Rosalinda sjunger bättre än hon spelar, ha vi delat erkännandets lager och kritikens riskvistar i full öfverensstämmelse med de konstnärliga prestationerna.

Operetten är värdadt uppsatt, och de i andra akten inlagda balettnummer utgöra ett beaktansvärdt plus i dess sceniska totalverkan.

SVENSK VIOLINIST I POLEN. Fröken Sigrid Lindberg, dotter af professor C. J. Lindberg vid härvarande Musikkonservatorium, har nyligen med stor framgång uppträdt på en konsert i Warschau. En af denne stads förnämsta musikgranskare, *Polinski*, yttrar om den unga artisten bland annat följande: — Med hela sin själ spelade fröken Sigrid Lindberg Corellis ryktbara variationer och gjorde dessa en smula förbleknande melodier åter lefvande unga. Hon eröfrade därigenom strax hela vår publik, ty hon är en virtuos, som gör ett djupt intryck. Ehuru hon är en dotter från den kalla Norden, äger hon eldig entusiasm och temperament. Och hon saknar ej heller medel att gifva uttryck härför. I all synnerhet betages man af styrkan och bredden i hennes melodiska ton.»

Henrik Gahns
omtyckta
Boro-glycerintvål
och
Borax Benzoëtvål
rekommenderas.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI
I UPSALA.

(Föreståndarinna. fröken Ida Norrby.)
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 10-16 MARS 1901.

Söndag: Kalfbuljong med selleri;
ugnsteckt slätvar med sardellsås; persiljespäckad fårstek med brysselkål; äppelmaräng.

Måndag: Hammelsoppa; falsk fiskfärs med kräftsås.

Tisdag: Fläskkotletter med potatis; semlor med mjölk.

Onsdag: Färsfylldt kälhufvud; hvit sagosoppa.

Torsdag: Ärtor med fläsk; beignet-soufflé med körsbärssylt.

Fredag: Biffstek med potatis; soppa på blandad frukt.

Lördag: Kokt torsk med senapsås; maizenakräm med mjölk.

RECEPT.

Kalfbuljong med selleri (f. 6 pers.) 2 lit. kalfbuljong, 212 gr. sellerirot, hv-peppar salt.

Beredning: Selleriet tvättas, skrapas och skäres i små tärningar, förvälles och lägges i kallt vatten. Det upptages, får afrinna och kokas därefter först på helt sakta eld under ½ timme och sedan ytterligare 1 timme på starkare eld, hvarunder buljongen kokar in så att selleriet blir glaseradt. Resten af buljongen tillsättes, hvarefter buljongen får ett uppkok, afsmakas och serveras.

Persiljespäckad fårstek. 2½ kgr. fårstek, 2 msk. smör 3 msk. hackad persilja, 1 msk. salt 6 kryddpepparkorn, 1 lit. buljong eller vatten. Sås: ½ msk. smör, 1 msk. mjöl, kött-sky.

Beredning: Läggen knäcker, och fårsteken tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Persiljan sammanblandas väl med ½ msk. af smöret, hål göres i steken med en spetsig träpinne, och i hvarje hål nedstickes något af persiljesmöret. Steken nedlägges i en långpanna, smord med det kalla smöret och insättes i ugn att brynas. Då den är brynt, saltas den, pepparkornen lägges och den kokande vätskan påspädes. Till stekningen åtgår 2-2½ tim. Under tiden överöses steken omkring hvar tionde minut. Köttskyn silas, skummas och redes, om så önskas enligt allmänna regler för såser.

Äppelmaräng (f. 6 pers.). 8 stora, goda äpplen, ½-1 msk. smör, 1 halv-1 kkp. socker, skal och saft af ½ citron. Marängmassa: 75 gr. socker, 2 små äggwhitor.

Beredning: Äpplena skalas och lägges i en panna med smöret, sockret, citronsaften och det i tunna skifvor skurna citronskalet. Pannan skakas öfver elden, tills äpplena äro mjuka. De lägges då i en smord pajform, hvilken dock fylles endast till hälften. Äggwhitorna vispas till hårdt skum, sockret nedröres försiktigt, och marängmassan utbreder öfver äpplena. Pajformen insättes i svag ugnsvärme och får stå, tills marängen är ljusgul. Den serveras varm eller kall med vispad grädde.

Kongl. Hofleverantör
Winborgs
FABRIKS-
MARKE-
Soja.

Hammelsoppa (f. 6 pers.). Resten af fårstek 2½ lit. vatten, salt 1 liten palsternacka, ½ msk. smör, 1 msk. mjöl, hv-peppar, 2 äggulor 1 dcl. tjock grädde.

Beredning: Det finaste köttet af steken skäres i tärningar. Resten af köttet jämte benet krossas och påsättes i det kalla vattnet tillika med den ansade palsternackan och salt att koka i tre timmar.

Smör och mjöl sammanfräses, den silade och skummade buljongen tillsättes, och soppan får koka 10 min. Därefter lägges det skurna köttet och soppan afsmakas med peppar och salt. Äggulorna och grädden vispas i soppskålen, och soppan tillslås under stark vispning.

Falsk fiskfärs (f. 6 pers.). 150 gr. smör, 150 gr. hv-mjöl, 1 lit. oskum. mjölk, 8 ägg salt peppar socker.

Beredning: Smör och mjöl sammanfräses och påspädes med den heta mjölken, och massan får koka, tills den släpper pannan. Då smeten något af-svalnat, iröras äggulorna, en i sänder och färsen afsmakas väl med kryddorna. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna hvitorna, hvarefter smeten slås i smord och brödbestörd form och gräddas i vattenbad i ugn eller ofvanpå spisen 40-50 min.

Beignet-soufflé (f. 6 pers.). 50 gr. smör, 75 gr. mjöl, 1 dcl. vatten, 3 ägg.
Beredning: Smör och mjöl sammanfräses och påspädes med vattnet, hvarefter smeten får koka, tills den släpper pannan. Då mesta hettan afgått, iröras äggen ett i sänder. Sist tillsättes sockret och af smeten formas små runda bullar som gräddas i ordinar ugnsvärme. De uppläggas på fat och serveras med sylt.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinor äger att ä denna **afdelning erhålla fria läkarråd.** Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

MOR. 1) Genom noggrant iakttagen diet. Hufvudsaken är att vid måltiderna i betydlig grad inskränka allt flytande af hvad slag det vara må (soppor, öl svagdricka mjölk, te kaffe, vin, vatten); ju mera »torrt» diet, desto bättre. Dessutom skall ni undvika potatis, socker och sötsaker (efterrätter, gryns- och mjölrätter samt förtära så litet bröd som möjligt. Dagligen promenader. 2) På grund blott af dessa uppläningar anse vi oss ej kunna eller vilja gifva några föreskrifter, utan bör ni rådföra er med läkare, som har tillfälle till undersökning. Sannolikt är det bäst, att barnet avväntas.

BEKYMRADE. Vi kunna ej svara på detta, då vi ej kunna ursaken, ty någon sådan finnes ju alltid. Äggwhiteatsöndringen i sig själf behöfver ej verka kraftnedsättande, om den är obetydlig.

JOSEPHINE. Om ni fullständigt hvilat er och i öfrigt sköter er väl hela sommaren, så är det väl sannolikt, att ni blir arbetsförl till hösten, men säkert i väga vi ju ej afgöra saken. Se i öfrigt svar till Bertha L-s 2) i n: r 7. H.(?) A. Se svar till Bertha L-s 2) i n: r 7. Håret slutar falla, då ni själf blir starkare.

QUIDAM. Går nog bort med tiden genom förmaningar och lindrig åga.

EMERENTIA. 1) Beror väl sannolikt på blodbrist. Utom behandling af denna saken kan ni i öfrigt ej göra annat än taga lämplig gymnastik och ev. massage. Jämför svaret till Bertha L-s 2) i n: r 7. 2) Se svar till Landtflicka 1) i n: r 8.

ISABELLA. Låt er husläkare, som bäst kan bedöma förhållandena, för edra blodfattiga barn ordinera de järn- (och

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTNINGGATAN 29.
KONTOR och LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

andra) medel, som han finner lämpa sig bäst för deras blodbrist och på samma gång för deras dåliga magar.

DIGITUS AEGER PEDIS. Hvarför låter ni ej lämplig läkare (massör) undersöka er fot? Sannolikt är det en akoma, som kan bli bra genom massagebehandling.

PRENUMERANT 1901. Tvätta 2-3 gånger dagligen med en lösning af 3 gram borax och 6 gram carbolsyra på 200 gram vatten och 100 gram eau de cologne (omskakas!).

25 AR. Intet annat att göra än att begagna väl lagda, lagom, hårdt åtdragna bindor.

PAULINA. Huru kan ni begära, att man utan undersökning skall kunna afgöra detta? Som Stockholmska, har ni ju tillfälle att rådföra grönläkare.

GUNHILDE H. Ja om det genom undersökning visar sig, att däraf ingen bäckenförträngning uppstår.

LILLA MAJA HÄGG. Se svar till 23-åriga Anna T. i n: r 3. Bleksoten är nog orsaken. I regeln ej väsentlig förbättring att vänta förr än vid några och tjuo års ålder.

ULLA. 1) Se svar till Lilla syster i n: r 4. 2) Se svar till Nicke i n: r 8.

ALFVA. Dylig medicin finnes ej. Se i öfrigt svaret till Landtflicka 3) i n: r 8.

AMY. Sannolikt ofarligt. Dock omöjligt att bestämt afgöra saken utan undersökning. Ni gör därför klokest i att personligen vända er till läkare.

VIOLA. Åro de i öfrigt normala och friska, så är naturligtvis intet annat att göra än att undvika öfveranstängning af dem och förbättra ert allmäntillstånd. Jämför svaret till Bertha L-s 2, i n: r 7.

25-ÅRIG TJÄNARINNA. Ja, åtminstone i de allra flesta fall.

E. G. På grund af hans blodbrist vore nog albuminmaltos med järn lämpligt.

Begär mönster af våra nyheter i svart, vitt och kulört från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoletter och för blusar, foder etc.

Vi sälja i Sverige direkt till privatpersoner och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Siden-Export.

Köp Schweizer-Siden!

IDUNS MODETIDNING

För Sömmerskor Billigast, bäst, elegantast, modernast **För Syateljörer**

af alla Skandinavians modetidningar är och förblir Iduns Modetidning, som utkommer i tvänne upplagor, båda med två stora 8-sidiga nummer i månaden och hvardera innehållande 70-80 charmant illustrationer samt åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga af ovanligt rikhaltigt innehåll. Den dyrare upplagan, kallad planschupplagan, har därjämte med sitt första nummer i hvarje månad en fin-fin kolorerad modeplansch med moderna hårfrisyrer på baksidan samt med sitt andra nummer i hvarje månad en uteslutande för denna planschupplaga framställd handarbetsstidning med vackra och moderna svenska mönster för handarbeten, läderplastik, glödrättning m. m. Prenumerationspriset är för 1:sta kvartalet å planschupplagan **endast kr. 1.50**, å den andra upplagan **endast 1 krona.**

Prenumerera genast!

För alla husmödrar

PROFVER å kaffe sändas mot 20 öre i frimärken från Stockholms Efterkräfsaffär, Stockholm.

Beställ porträttförstorningar

från Norrköpings Förstoringsateljier. Om-sorgsfullt arbete och fullkomlig porträttlikhet. Ytterst låga priser. Insända fotografier återställas oskadade. Begär prislista från Norrköpings Förstoringsateljier, Trädgårdsgat. 6, Norrköping.

Barngarderoben,

denna alla mödrars ovärderliga skatt och hjälprede, utgifves äfven under detta år från Iduns förlag, Stockholm, efter samma be-pröfvade plan som hittills. Med sitt en gång i månaden utkomman-de 8-sidiga nummer, innehållande bortåt ett hundratal illustrationer öfver allt, som hör till våra barns dräkt, från de spädaste åren till vuxen ålder, och åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga, ersätter tidningen mångfaldt den ringa prenumerationsafgiften af 3 kronor pr år genom den nytta och den besparing, som dess praktiska vinkar och råd bereda hvarje hem. Prenumerera oförtöfvadt å närmaste postanstalt!

!!! "Ärade Damer" !!!

Se där en friareannons igen - utropar troligt många liten näpen Evas dotter. Men jag har något vida bättre att bjuda Eder på. Ni plägas ju rätt ofta af en oödlig tandvärk och vill ej gärna låta tandläkaren draga ut Edra vackra tänder. Ni har ju försökt alla möjliga tanddroppar och syror - och resultatet blir ju att ni ej blott bränner upp tänderna utan äfven tand-köttet går med på köpet - och sedan tänderna gått sönder tänker ni reparera skadan med artificiella »hästenständer». - Jo, jag tackar, det är skönt! - Nej, köpen Eder ett af mina

Elektriska bälten som fullkomligt botar den svåraste tand-värk utan att tänderna på något sätt skadas däraf. Priset därför är 5 kr. st. Tagas 4 st. lämnas de till 16 kr. Adr.: **Jéan Thonérfelth**, Burseryd.

Till lindrande

och i många fall till botande af hosta, hals- och bröstakkomor är Salubrin ett alltiämt mera anlitadt medel. Vid lindriga fall kunna tillfälliga inandningar, t. ex. af gaserna från ett med Salubrin fuktadt tygstycke, göra åsnyttad verkan. I andra fall bör användas inandningsapparat enligt särskild beskrifning. Vid fall af lunginflammation äfvensom vid en del halsjukdomar medföra värmande salubrinomslag utmärkt verkan, om de anläggas med gummitaft på sätt, som i beskrifningen angifves. Försök! Salubrin medför nyttig verkan vid rätt användning, äfven om Ni af förut fattad fördom tror det vara overksam. Salubrin tillhandahålles i parfym-, speci- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co, Stockholm.

Malmö Best Patent
säljes af de flesta Mjöl- och Specerhandlande.
Prenumerera på **Iduns Modetidning!**

Underverkens tid är förbi, men ej den tid, då Visitkort, Korta varor, Kautschukstämplar, Sigill m. m. köpas bäst hos

John Fröberg, Finspong.

Illustr. priskurant gratis, ej franko.

VALBORG. I så svåra fall är det naturligtvis omöjligt att lämna råd i denna afdelning. Det gäller naturligtvis att fullständigt och nogganna känna ert allmäntillstånd, er sysselsättning, edra vanor (och ovanor) o. s. v. för att kunna åstadkomma bättring.

GIRL. 1) Sköljningar med ljumt vatten, försatt med öfvermangansyradt kalk (1:1000) morgon och afton. 2) Sannolikt ofarligt, hvarför också lämpligast att ej använda något (yttre) medel.

D:r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinor öger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Åro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 115. Kan någon säga mig, hvilket fabrikat af strumpstickningsmaskiner är bäst, och hvar en sådan köpes billigast?

Vore äfven tacksam för upplysning om, hvarst man skall få undervisning i maskinstrumpstickning?

N:r 116. Vill någon upplysa om fru M. Lindströms, Finland fullständiga adress? Den stod för något år tillbaka i Iduns svarafdelning. Man skulle genom henne få anvisning på botemedel emot fetma.

N:r 117. En medelålders dam af god familj vore tacksam för något råd om hvad hon bör företaga för att kunna

förtjäna sitt uppehälle. Har små kunskaper och förstår sig ej på affärer; har alltid varit hemma och skött sin fars hushåll, till dess han afled. Då hon har möbler och husgeråd och sålunda skulle kunna ha ett litet eget hem, undrar hon om det skulle löna sig att skaffa en stickmaskin och arbeta med trikåstickning. Har eljes särskild fallenhet för sjukvård och flerårig vana vid sådan.

N:r 118. Hvilka förstudier fördras för länsmansexamen? Huru lång kurs? Hvar lämpligast genomgå den? Hurdana utsikter att få plats och hvilka löneförhållanden?

N:r 119. Huru skall jag rengöra en smiljeduk?

N:r 120. Om säker och god beskrifning på knäck, beder

N:r 121. Jag skulle vilja lära mig ett yrke, men har så svårt att bestämma mig för något, då jag ej har anlag för någonting särskildt. Är ej någon håg för studier, utan är mera praktisk af mig. Kan någon ge mig ett godt råd?

N:r 122. Vore mycket tacksam för upplysningar om tekniska skolan i Malmö. När terminen börjar och huru länge den fortgår, läroämnen, hvad undervisningen kostar, pris på inackordering, om det är en bra skola m. m. A. G.

N:r 123. Jag har en stor fikus, 7 år gammal. Den har bra hög stam och är delad i två grenar. Bladen ha nu fallit af stammen och ett stycke upp på grenarna, och nya grenar komma fram på stammen? I så fall, huru högt, och när är rätta tiden?

N:r 124. Hvilka zittor är de bästa och varaktigaste, och hvar köpas de? Kan man lära sig spela utan undervisning? Hvad kostar en bra zittor?

N:r 125. Undertecknad vore tacksam för fullständig upplysning om tekniska skolan i Stockholm. Är undervisningen fri? Blifva materien dyr? Huru lång tid fordras för att genomgå fullständig kurs i ritning? Är det en bra skola? Hvad kostar enkel inackordering i Stockholm? Hvilket är bäst att genomgå skolan, på vintern eller sommaren?

N:r 126. Hvilket tilltalsord bör i samtal med en biskop användas af

N:r 127. Jag har på senare tiden läst flere arbeten af Marie Corelli och där-

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
f. d. Joh. Aug. Lindell & Söner.
— Kongl. Hofleverantör. —
Möbler i alla moderna stilsorter.
Möbler i renässans, rococo, Louis XVI och empire.
Skicklig möbeldesign. Måttliga priser.
Vid inrättande af nytt hem eller ombildande af gammalt infordra alltid ritningar och kostnadsförslag från

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
NORRKÖPING.

vid ofta undrat, om detta författarmärke tillhör en man eller kvinna? Om så många upplysningar som möjligt rörande nämnda förf., beder

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angives all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinor, som under årets lopp tillfyllest förnämde besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skall bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 9. Prof. Kochs lymfa användes numera aldrig.

N:r 14. Den s. k. Maypoletvälen färgar alldeles förträffligt, såväl ylle som siden och bomull. Finnes hos de flesta specerihandlande.

N:r 18. Om åderbräcken ej äro alltför svåra, skulle ni ju kunna linda benet med en elastisk binda (Röda Korset af bomull), sådan som man köper å apoteken. Ni bör eljes rådfråga läkare ju förr dess hellre.

N:r 24. Uppsåten om d:r Zanders gymnastiska institut återfinnes i n:r 13 af Iduns förra gång. Finnes att få köpa på tidningens expedition.

N:r 35. Har ni Idun för föregående och nästföregående år, så studera dess afdelning för frågor och svar, där bland andra S. B. (Osbe) gifvit flere uttömmande svar och råd i ifrågavarande sak. Olga.

N:r 43. Inplantering af ormbunkar bör ske på hösten, i början af oktober. Kan man blott taga upp plantan med en stor jordklump och ställa den så, att den till en början ej får för mycket värme, men så mycket vatten, att jorden i krukkan aldrig kännes torr. bruka de hålla sig gröna. Olga.

N:r 38. Sänd adress till undertecknad, adress Vexjö, åtföljd af porto, så skall »Eja» få utförlig beskrifning på ett par sällskapslekar. Olga.

N:r 50. Ni skall värma stängen öfver ett ljus, så att den blir riktigt varm (får dock ej drypa). Sedan trycker ni den emot det ställe, där »stråna» sitta, (om de äro långa, afbrytas de först), låter stängen sitta kvar, tills den är kall, då ni sätter ett finger i hvar sida om den och så rycker ni raskt bort den; värmer så andra ändan af stängen och upprepar proceduren tills alla håren äro aflägsnade. Därefter tvättar ni ert emd amykos och ingnider sedan »Cholepalmine». I tre månaders tid bör ni en gång i veckan upprepa uttryckningen. Jag började med detta medel (pate epiloire) från fru Wendrichs filialklinik, fru Lillia Nielsen, Postgatan 3 A. Göteborg, i januari, och jag kan ej nog rekommendera det, ty nu syns ej skynten af ett »strå», och huden är hvit och fin. Polly.

N:r 52. Till målning på siden användes vanliga oljefärger (tuber), och böra de mörka färgerna, som mindre lätt torra, tillsättas med några droppar siccativ. På skinn kan målas både med olje- och vanliga akvarellfärger. Teckningen göres direkt på materialet, eller kan ett mönster öfverföras medelst kalkerpapper. Skinn köpes hos Axel A. Björkander, Norrlandsgatan 28. Glömmas bör ej att spänna skinn på en bräda eller dylikt. Ni skall säkert få en vacker portfölj af skinn, om ni målar därpå med fina akvarellfärger. Olga.

N:r 54. Det är alltid herrarna, som presenteras för damerna. Undantag härifrån förekomma endast, då det gäller furstliga personer samt kyrkans och statens högt uppsatte män, såväl som män, hvilkas höga ålder betingar denna gård af fördom. För dessa presenteras utan åtskillnad såväl herrar som damer. För öfrigt är det alltid den yngre eller i rang lägst stående herrn, som presenteras för damerna. Olga.

Pälsverk
alla slag såsom pälsar, muffar, kragar, boor, mattor, fällar m. m. färgas, tvättas af

ÖRGRYTE
Kemiska Tvätt- & Färgeri-Aktiebolag,
GÖTEBORG.
Obs. I Enda pälsfärgeri i Sverige.

teras, låter presentera eller själf presenterar sig för den äldre eller i rang högre stående. Det samma gäller, då damer föreställas för hvarandras. Dens namn, som föreställas, nämnes först — är rang- eller aderskillnaden stor, nämnes endast detta. Presenteras någon samtidigt för alla i ett rum, tillstådesvarande personer, nämnes först hans namn, sedan den förnämsta bland de närvarande, och så alla de andra i ordningsföljd, utan afseende på rang eller stånd.

Tordis U—a.
N:r 56. Försök med dagliga ingnidningar af citronsalt: företagas bäst på aftnarna. Olga.

N:r 57. Ett godt och enkelt medel mot kalla fötter och följderna därpå är att om kvällen, då man går till sängs, draga en vät (i friskt vatten doppad och uppviden) strumpa på den blottade foten och draga en torr strumpa utanpå. (Se för öfrigt undertecknads svar n:r 1033 i Idun n:r 1 i år).. Mot fuktiga händer rekommenderas att tvätta dem flere gånger om dagen med vatten, som man tillsatt med litet vinstensyra eller alun; så upphör denna transpiration af sig själf. Medel mot röda händer finner ni i Idun n:r 50 för förra året, svaret n:r 933.

Tordis U—a.
N:r 57. Försök att hålla fötterna varma, så bli nog äfven händerna varma. Doppa fötterna hastigt i kallt vatten strax innan ni går i säng om aftnarna, byt torra strumpor hvarje morgon och lägg inuti skodorna en tunn, flätad halm-sula. Hjälper ej detta, bör läkare rådfrågas. Olga.

N:r 58. Upplysningar lämnas å Iduns redaktion.

Ljusbad,
Massage & Vattenbehandling,
Ansiktsmassage — Manicure.
D:r Metzgers metod. — Elever mottagas.
Fru Emelie Hagelthorn.
Tel. Brunkeberg, 784. Biblioteksgatan 12.

Tandläkare TOM med HALL.
— 30 Sturegatan 30. —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 5848.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm. tel. 13057.
Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare
HJALMAR JUNGNER,
EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26.
Hvard. 9—1/2 10 samt 1—2. Sönd. 11—12. Andra tider efter öfverenskommelse.
Allm. 16156.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/2 5—1/2 6 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik)
i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever.
Kursen är 2-årig med början 1 okt.
Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm.

MIN nästa (ettåriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. (N:r 29 Regeringsgatan). Närmare genom prospekt. Ständig adress: Saltsjöbaden.
D:r Emil Kleen.

Damhårarbeten.
Peruker, Bontor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi signera ej postpaket med »Hår». Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgat. 58.

Sinnessjuka
erbjudas god vård i M. Tollins privata sjukhem i Vadstena, öfvervakadt af hospitalläkare. (S. T. A. 83720)

Kaffe- Koppar, tunna äkta felfria i guld och hvitt samt fina kul dekorerade, kostar 8, 12, 15 kr., bortslumpas till 3, 3,50, 4, 5, 6 kr. dussin. Tekoppar dito dito 4,50, 5, 6 o. 7 kr. duss. Kaffe- o. Tekannor 50 å 75 öre, Gräddkannor 12, 15 o. 20 öre, stora Tallrikar 1 40 duss. Assietter 90 öre, Spilkummar 8 å 10 öre, kul. muggar 20 å 25, utst. skålar 25 m. fat 35 öre, släta dricksglas 55 öre duss., vattenkaraffer 22 öre, kul. m. glas 40 öre, cognac o. vinglas 75 öre o. 1 kr. duss., moderna porsl.-serviser för 12 personer 16 kr., kommodsats, hvita, 1,60, kul. 4,50, elfasta porslinsats, sex pjäser, 2,25, blå dito 3,50, blomvaser 25 öre, fina med guld 40 öre, blomkrukor, kul. 1 o. 1,25, fina nickel-kaffe kannor 4,50, dito gräddkannor 2 kr., nickel-brickor fr. 75 öre, zinkhinkar 90 öre, bajor 60 öre, stenfat 15 o. 20 öre, burkar 10 å 15 öre, emaljerade kärl, alla slag, teskedar, britania, 1,25, matskedar 2,25, knivar o. gafflar 3,50 duss. m. m. Till landsorten mot efterkraf. Mauritz Jansson & Co. O, Regeringsgatan 18, Stockholm. Rikst. 2879 Allm. Tel. 11928.

MUSIKINSTRUMENT!
Sträng- och Blåsinstrument alla slag, Mek. Vefinstrument, Speldonor, äkta MAGDEBURGER-DRAGPEL, Munspej, Strängar samt öfriga tillbehör m. m. köpas fördelaktigast hos

BENGT DAHLGREN'S AKTIEBOLAG
ARSENALSGATAN 1, STOCKHOLM

Prisvärdt MED FÄRGLAGDA PLANSCHEER tillåta kostnadsfritt på begäran.

Fysiologiska skodon.
Skomakare C. NILSSON,
Drottningg. 100 — Stockholm

Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ
2 turer dagligen i hvardera riktningen.
Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göteborgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkoret Trelleborg.

Skånes Enskilda Bank
uthyr i sitt brand- och dyrkria **Förvaringshvalf**
fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Rättvik. Ombyte af vistelse-ort, frisk luft är **Hälsa, Kraft o. Energie.**
Kupongböcker, hvari allt inberäknadt för att, efter behag, längre eller kortare tid vistas i Fru Skoghs (firma Wilhelmina Wahlgren) Hoteller i **Rättvik, Storvik** och **Bollnäs** finnas att tillgå i **Resebyrån, Operahuset** härstädes.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.
Stenkol, Cokes,
1:a maskinkrossad Anthracit,
bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccessärer.
Allm. tel. 2288. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.
Allm. tel. 6019. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 2220.
Allm. tel. 6198. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. Rikstelefon 2012.

Full ersättning för modersmjölken.
Hvarje fader och moder önska ju att gifva sina barn det bästa möjliga. Gif därför Edra barn »Allenburys» Food, hvilket innehåller alla modersmjölakens beståndsdelar i dess rätta proportioner. »Allenburys» Food tillverkas af Allen & Hanburys Ltd, London, en bland Englands äldsta och mest välkända firmor inom denna bransch (Grundad år 1715).
Säljes på apoteken samt i hvarje välsorterad speceri- och delikatessaffär i riket. Fullständig beskrifning jämte medicinska erkännanden sändas gratis och franko till alla som önska från
A. W. HELAND, Norrköping, och ADOLF AHLGREN, Gefle.
Generalagenter.
Nederlag för Stockholm hos herrar Peterson & Malm. Rikst. 3274. Allm. tel. 1187.

Divaner från 42 kr.
Chäslonger från 22 kr.
Resårnadrasser 15 kr.
Järnsängar.
Sängkläder och alla slags Möbler.
Fraktfritt inom Sverige från
C. R. Danielssons Verkstäder,
Liljeholmen.
Rikstel. 4439. Allm. Tel. Liljeholmen 49.
Ny illustrerad Katalog för 1901 sändes gratis till landsorten då porto följer.

Joh. Lundström & Co.
Varumärke. Varumärke.

Carré-Briketter
för Kokspisar, Kakelugnar, Strykugnar m. m.
Rikst. Kontor: A. Tel.
4 27 Skeppsbron 22. 22 88
22 20 Strandvägen 5. 60 19
20 12 Parmmätaregatan 1. 61 98

För bouppsättningen!
— Virserums ekmöbler —
Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabriks Aktiebolag i Virserum försälja från nederlag i Stockholm sina tillverkningar af alla slags Ekmöbler, såsom:
Salsmöbler, Herrumsmöbler, Kontorsmöbler, Fantasimöbler m. m. Beställningar efter ritning och skizz utföras. Egen arkitekt i Stockholm Priskuranter och fotografier sändas på begäran
Utställnings- och försäljningslokal:
22 Birger Jarlsngatan 22.
Rikstelefon 5720. Allm. telefon 15500

betraktade honom, »min man dog för tolf år sedan, och en viss läkare, som nu sitter midt emot mig, stod vid hans dödsbädd.»

Han gjorde en nästan skrämmande rörelse.

»Huru? Det skulle då vara ni, nådig fru? Å, jag anade det, och ändå ansåg jag det omöjligt. General von Maritz änka måste, enligt den bild jag i tankarna frammanade af henne, se ut på ett helt annat sätt... och så Rosenfeld! Hvad är det för ett ställe?»

»Det är min onkels gods. Tack vare några goda år och en outtröttlig flit och ihärdighet, har han nu fått det så, att han kan taga hand om mig och mina tre flickor. Jag har haft en bekymmersam tid att sträfvat igenom.» Hon suckade och nickade vemodigt. »Men Gud vare lof, nu är det bra och de tunga åren glömda eller, om icke glömda, så dock förvandlade till ett stärkande och höjande minne. Ni skulle nog ha ännu svårare att känna igen min äldsta dotter Elsa än mig; hon är nu sexton år och redan förförfad med en driftig ung landtbrukare, min onkels granne.»

Under det hon sålunda pratade, otydligt, men dock uppfattbart för läkarens vana öra slukade denne med hänförelse blickar hennes intagande apparition. Hennes kinder hade fått en varmrodnad, och det blixtrade ur de blåklinsfärgade ögonen. Han fattade båda hennes händer och tryckte dem under djup rörelse.

»Hvad det gläder mig att återse er sådan!» Och då hon frigjorde sin ena hand och, som invändning mot denna hans glädje, pekade på sin hals, återtog han med ett visst eftertryck: »Ja, jag upprepar det: återse er sådan, och om den där lilla dumma polypen aldrig funnits, skulle våra vägar icke korsats. Hvilket förnamn får jag skriva upp?»

»Helene von Maritz.»
»Helene! Ett vackert, klangfullt namn. Det erinrar mig om mitt ungdomssvarmeri för hjältinnan i den klassiska diktningen.

Albin Lenhardtssons Stomatol. Den bästa för tändernas, munnens o. hudens vård. H. Maj: Konungens Hofleverantör.

»Å, herr professor, jag tror ni blir poetisk?»

»Och det lämpar sig inte för mitt yrke, menar ni. Ni har rätt, och det är på tiden, att vi börja.»

Han stängde fönsterluckorna och återtog sin plats. Lika som under gårdagen lät han henne fasthålla tungan, gapa så mycket som möjligt och utstötta ett bredt ä-ljud. Han bad henne kraftigt draga fram tungan och andas så lungt och regelbundet hon förmådde, men hålla andan igen genast, när han sade till.

Hon visade sig synnerlig lärorikt, förtroendefull och lugn. Spegelns införande utthärdade hon denna gång utan att rycka till, och äfven i instickandet af sonden fogade hon sig villigt, om man också kunde märka, att denna beröring af gommen och struphuvudet plågade henne något.

»Det här går ju förträffligt,» sade professorn, »kittlingen i svalget, som sonden åstadkommer, skall ni nog snart vänja er vid och icke längre reagera emot. Jag är mycket nöjd, men akta er nu väl för förkylningar, så att ingen störande halskatarr tvingar mig att uppskjuta operationen.»

Han hade stigit upp och öppnat luckorna. Det ånyo inströmmande dagsljuset lade sig som en helgongloria om-

kring hennes ljufva madonnaansikte. Han hade kunnat falla på knä för att få kyssa hennes klädningsfäll.

»Ännu en sak, nådig fru,» sade han plötsligt, nästan kärft, »kom i morgon tjugu minuter före mottagningstidens början; om jag också inte skulle vara här, så kan min bejant föra er direkt in.»

»Det är mycket snällt, herr professor,» svarade fru von Maritz med en lätt rodnad, »men om ni gör sådana undantag för min skull, blir er fördran ännu större... vill ni inte hellre tillåta mig vänta, tills det blir min tur?»

Var det hennes mening att antyda, att hon var fattig, och att hon icke hade råd att betala den berömda läkaren efter dennes förväntningar? Blodet steg hon om åt huvudet. Fördömd! Han var väl ingen honorarspekulant, som blott utöfvade sitt kall för att vinna den snöda mammon.

»Får jag be er,» sade han allvarligt och bestämdt, »att ni i allt efterkommer mina föreskrifter. Det kan aldrig bli tal om någon skuldförbindelse å er sida, ty mina anordningar träffar jag icke med afseende på personen utan på sjukdomsfallet. Jag väntar er härinne i morgon tjugu minuter före mottagningen.» När han trodde sig märka, att hon blef något bestört öfver hans skarpa tonfall tillade han varmt och förbindligt: »Äro vi inte gamla bekanta, ha vi inte delat ångest och sorg? Inte sant, ni lofvar ju att vara punktlig?»

»Jag skall göra som ni önskar,» förklarade hon, redan försömd genom de minnen han återopat och den mjuka, smekande klangen i hans stämma.

De öfriga patienterna kände icke heller i dag igen den ryktbare läkaren. Om han vid ingångens varit tankespridd och fäordig, var han däremot i dag uppmärksam och intresserad, deltagande och så tålig, att ingenting kunde bringa honom ur jämvikt. Till och med den gamla operasångerskan, som dagligen kom till honom för att låta sköta om sitt struphuvud, och som trots sin heshet

Specialité: Glas- och Porslinsserveriser. Profver & prisuppgifter på begäran. Aktiebolaget Brising & Fagerström, f. d. G. Johanson, Kosta Glasmagasin, 24 Regeringsgatan 24 STOCKHOLM.

var mycket pratsjuk, fick denna dag utförligt berättat hela sitt lidandes historia utan att han afbröt henne en enda gång; till alla de teatertriumfer hon flätade samman med sina halskattar lyssnade han också helt undergifvet, till dess hon ändtligen totalt förlorade rösten och måste tystna, då tog han med kraftig och van hand till instrumenterna. När hon hostande och harklande steg upp igen, sade han godmodigt leende: »Ni borde spara era talverktyg litet, kära fr. Faber, annars riskerar ni en paralytisk glossalgi.» (Forts.)

TIDSFÖRDRIF REBUS. GNESTA s Georg Anthes AB nd H—LD B—M. CHARAD. Ja — nu om mitt första — så kan man få veta, Att en af de greker — hvad kunde han heta? — Om den var så rädd, som man vara det kan, Och likväl hans ofärd den välla' minsann

Ledig annonsplats!

N:r 59. Intet annat medel än det att med roten upprycka håren, hjälper fullständigt. Kan af läkare borttagas medelst elektricitet.

N:r 62. Joseph eller Josef, ebreiskt mansnamn (af Joseph, han tillägger, tillfogar.), betyder den tillagde, tillkomne antalsförökande. (Se C. M. Ekbohrns förklaringar öfver främmande ord och namn).

Tordis U—a.

LÄKAREN. NOVELL AF GERHARD VON AMYNTHOR.

FORTS FRÅN FÖREG. N.R.

»Bedrägeri». Återigen detta ord, hvilket träffade honom som ett dolkstyg! Han ryckte till, men behärskade sig genast och i det han satte sig tillrätta igen, sade han:

»Jag kan inte neka till, att jag blef förvånad, men icke obehagligt, snarare glädt, ty det är sannerligen inte ofta man möter en så strålande ungdomsfriskhet hos en dam, som hunnit öfver de trettio och för att ni nu icke skall taga det för en platt komplimang,» forfor han, »vill jag tillägga att det är en angenäm erfarenhet att göra för en läkare.» Efter en kort paus frågade han: »Och er herr man...?»

»Jag är ensam,» afbröt hon, i det hon höjde sin sänkta blick och forskande

GÖTEBORGS KEX & BISCUITS äro faktiskt de bästa. Pröfva och döm! * ALBERT * MARIE

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS BRAND- och DYRKFRIA FÖRVARINGSHVALF (Öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4) innehållande c:a 1,650 st. skåpäck. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenter, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 82410)

Broby Hushålls-skola rekommenderas föräldrar och målsmän som för unga döttrar önska utveckling och undervisning i allt som berör ett hems trefnad. Prospekt och referenser genom Fru Elisabeth Gadd, född Schartau. Adress Broby, Kristianstad.

MOT FETTSJUKA MARIENBADER REDUKTIONSPILLER af Dr SCHINDLER BARNAY. kejsers råd, öfverläkare vid Kronprins Rudolfs stiftelsen. 30 ÅRIG FRAMGÅNG. ENDAST ÅHTA MED DENNA ETIHET. ERHÅLLES I ALLA .APOTEK. Prof. Herrar Läkare alltid till disposition.

Ny kurs i klädsömnad för bildade damer. Anmälan alla dagar mellan kl. 12 och 2. J. MALM, Karlavägen 1 B, n. b. t. v. Tel. Östern. 2308.

Aug. Hoffmann Kungl. Hofleverantör. Pianofabrik 18 Lästmakaregatan 18. Obs. Instrumenter uthyras.

1:sta kl. skinnvästar för damer & herrar. Sandbergs Herreklipping, Malmstorgsgatan 3.

Gossar och flickor i konfirmanstiderna, hvilka äro tillbringa någon tid af sommaren inom Are i Jämtland, kunna erhålla konfirmanstidundervisning af komminister SVEN STENQVIST, adr. Dufed. (267)

Banyuls Trilles. Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsett för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare. Pris pr butelj kr. 3,50 hos HÖGSTEDT & C:o, Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Reseagenter. Ett mindre antal energiska, driftiga och ordentliga agenter, som äro vana att besöka privata personer, såväl i släderna som på landsbygden, få genast anställning mot hög provision hos första klassens manufaktur-firma. OBS! Då provisionen är hög och prof-kollektionen mycket rikhaltig, kan med lätthet förtjänas minst 30 kr. om dagen. Svar till »Garanti 30 kr. om dagen», Sv. Telegrambyråns Annonsafd., Stockholm.

Å egendom belägen i naturskön, skogrik trakt i södra delen af Västergötland uthyras från den 1 juni till den 1 september 4 möblerade rum och kök, antingen till familj eller till enskilda personer. Om så önskas kan hel inackordering erhållas å egendomen. Priset moderat. Svar för vidare upplysningar sändas under adress »L. L.», poste restante, Svenljunga. (G. A. G. 1468)

Au Bonheur des Dames. 60 Drottninggatan 60. STOCKHOLM. Specialité: Band, Hårprydnader, Brudslöjtyll, Orangeblommor och Solfjädrar m. m. i stort urval.

Andra häftet af »Moster Emmas Väf-bok», mönster med illustrationer till vackra hemväfnader, lämpl. till gardiner, möbelyger, herrkostymer, promenad- och bruddräkter, erhålles mot 1 kr. 35 öre post-förskott från Andersson, Bjärstad, Kuddby.

Juvel- o. Guldarbeten såväl enklare som dyrbarare hos Juvelerare K. G. MARKSTRÖM, Hamngatan 5, Stockholm.

LEDIGA PLATSER. BARNFRÖKEN eller barnjungfru, fullt kunnig i sömnad och med bästa rek. erhåller plats i vår för större barn. Årlön 150 kronor. Svar till »E. N.» p. r. Jönköping.

EN FLICKA från godt hem erbjudes att som medlem af familjen vara behjälplig vid skötseln af 2-ne mindre flickor, samt handarbeten. Svar till kronofogde Lindgren, Örbyhus. (286)

EN BILDAD 24—30 ÅRS FLICKA kunnig i bokföring och andra kontorsöromål, äfven uti utländsk korrespondens, kan från och med nästk. april månad få plats som kassörska i finare affär i Stockholm. Sökanden bör äga god karaktär, god hälsa, samt vara intelligent, ordentlig och pålitlig. Ansökning åtföljd af fotografi, betyg och referenser torde märkt »Förtroendepåst F. F. 01» insändas till S. Gumæli Annonsbyrå, Göteborg. (G. G. 4335)

FÖR EN MEDELÅLDERS, musikalisk flicka med vacker handstil och kunskap i bokföring samt vinnande sätt finnes tillfälle till anställning. Svar med fotografi till »Barnlös familj», postkontoret vid Hötorget, Stockholm. (G. 1179)

Vid Christianstads Elementarläroverk för flickor äro vid ingången af nästa läsår — omkring den 1 inst. september — följande tvänne platser lediga:

1) en för lärarinna med franska till hufvudsämbete och förmåga att därtämte undervisa i tyska eller engelska på skolans alla stadier; lön från början 1100 kr. jämte bidrag till pensionsavgift; sex mån. uppsägning; 2) en med hufvudsaklig undervisning i den förberedande skolan; lön 800 kr., sex mån. uppsägning. Ansökningarna insändas före nästa 1 maj och adresseras till skolans föreständarinna fröken Laura Lovén, Christianstad. Aktiebolaget Christianstads Elementarläroverk för flickor. STYRELSEN. SOM HJÄLP och sällskap åt en ung fru på egendom intill Stockholm sökes en lämplig flicka. Norra Inack. Byrån Mästersamuelsgatan 62, Stockholm.

Vid Billströmska folkhögskolan å Tjörn är plats ledig för en slöjdärlarinna, kunnig i väfning och andra vid kvinnliga folkhögskolor förekommande handarbeten samt med förmåga att handleda vuxen ungdom. Med platsen, som att börja med tillsättes för ett år, följer skyldighet att tjänstgöra 8 1/2 månad från d. 28 nästa April för en lön af 300 kr. jämte fri, möblerad bostad. Ansökan jämte betygsskrifter insändas före d. 1 April till Billströmska folkhögskolans styrelse, adr. Hoga (Tjörn). (G. 11491)

EN BILDAD, ordentlig flicka, ej för ung, kunnig i enklare och finare matlagning, bak, slakt, syltning, sömnad och handarbeten, samt i allt, som hörer till ett mindre hushålls skötande, erhåller plats i bättre hem. Musikalisk har företräde. Svar med betyg, fotografi och löneanspråk sändes till »A. C.» Gamleby p. r. (G. 1188)

Skadad lakansväf.

Oblekt, extra prima Lakansväf:
127 cm. 145 cm. 157 cm. 190 cm.
Som kostat 75 öre 90 öre 1 kr. 1: 05
Bortslump. till 62 öre 67 öre 76 öre 95 öre

Blekt, extra prima Lakansväf:
122 cm. 135 cm. 150 cm. 180 cm.
Som kostat 85 öre 90 öre 1 kr. 1: 15
Bortslump. till 71 öre 78 öre 85 öre 1: 05

Väfvän är ej skadad annat än genom några obetydliga oljefläckar, som ej äro skadliga för väfvän.

ZEDERFELDT & HANSEN,
6 Observatoriegatan 6, Stockholm.

I nyare tider det ej går så illa
Men ut ur beklädningen vill den där lilla,
Och stoppa och stoppa man får — jo, jo men!
Att snyggt och ordentligt få in den igen. —

Mitt andra det kläder ju alla att göra;
År tecken till glädje; dock kan man få höra
Att mitt genom tårar det äfven kan ske.
Det rör nog ditt hjärta, om du det får se.

Mitt tredje mitt hela ju liknar rätt nära,
Och Asiens högland de största lär bära,
Men, olik mitt hela, beklädd det kan stå,
Behöfver ej alltid stå naken och grå.

Mitt hela finns godt om här uppe i Norden
Och se'n litet hvarstades eljes på jorden;
Ån stupar det brant, är än rödt och än grått.
Ej grönas där trifves — men sjöfågel blott.

KATE D.—N.

ARITMORER.

- 1, 2, 3, 4, 5 = ett tidsskede;
- 5, 4, 1 = redskap;
- 2, 4, 5 = skär luften;
- 3, 4, 1 = för åkerbrukaren;
- 5, 4, 3, 1 = musikinstrument;
- 4, 5 = häftigt vinddrag;
- 3, 4, 2, 1 = fågel;
- 2, 5, 4, 3, 1 = plär den närnsynte göra;
- 5, 4, 2, 1 = muskelrörelse;
- 2, 1, 3 = mer än en.

ONKEL SET.

KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTA.

Med k.
Kan röken, när som eld är lös.

Med s.
Kan skuggor, fåglar och — dansös.
STINA.

LÄNKGÅTA.

Länk 1.
Mot jorden böjd vårt första går
Och klatsch af piskan det nog får,
Om det ej sedigt är.

Länk 2.
Vårt andra kallas bör blott den
Som allra rikt svikar har en vän
Och alla rätt beskär.

Länk 3.
Vårt tredje är en våldsam makt,
Som hela trakter ödelagt
Och vållat stor förlust.

Länk 4.
Vårt fjärde hörer sommarn till;
Jag dock som ett behag det vill
Omnämna — icke just.

Länk 5.
Ett skämnamn är vårt femte blott,
Som en och annan nordbo fått
Sig tillmätt uppå spe.

Länk 6.
En jätte är vårt sjätte se'n,
Fast något kött uppå hans ben
Kan man omöjligt se.

Vårt hela är han och ibland
Och tecknas emot himlarand
I linie rak och djärf,
Men klädd uti sin mantelskrud
Han liknar jättekungens brud.
Har dock ett annat värf.

ONKEL SET.

Eau de Cologne

(blå och gul etikett).
Den är den äkta, starkaste, varaktigaste, mest uppriskande och stärkande.
Försäljes af alla välsorterade parfymhandlare.

ORDGÅTA.

Försök att finna motsatserna till nedanstående ord och bilda ett ordspråk af de nya ordens begynnelsebokstäver. Orden äro: kropp, fattig, fin, alltid, kall, inne, upp, skjuta, ostörd, tråkig, grof, dal, modig, bra, vacker, sofva, oenig, elegant, hvit, grumlig, loj, otillräckligt, gammal.

CALLE G.

OMKASTNINGSGÅTA.

Nanfild, Starmadem, Övrepillo, Antiaziski, Anliskust, Elpean, Rimmhabing, Danstel, Särro, Tegöbro.
Bokstäfverna i ofvanstående tio ord omkastas så — i hvar och ett för sig — att lika många allmänt kända geografiska namn erhållas och är den rätta lösningen funnen, så bilda begynnelsebokstäfverna namnet på en svensk stad.

FIX.

ORDFÖRÄNDRINGSUPPGIFT.

Lilla Anna har lifgördel.
Bokstäfverna i ofvanstående mening skola

omkastas så, att man i stället erhåller ett känt ordspråk.

En konsonant skall dock tilläggas.

ONKEL SET.

HISTORISK NAMNGÅTA.

Flytta om bokstäfverna i nedanstående mening så, att af dem bildas namn på platser, hvarest sex stycken fältslag utkämpats under förra århundradet:
»Alla de mina roa sig ovanligt med en Amor.»

G. E. S.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 9.
LOGOGRYFEN: Skomakaren: krama, ranka, korn, eka, krans, krona, masken, anka, mark, or, korken, asken, skenor, karrem, krok, aska, orsak, Oron, Noak, Karo, oas, koka, Kraka, kom! skaren, Amor, Mars, skor.

NAMNGÅTAN: Stockholm.
APOKOPEN: Mörkö, mörk, mör, mö.
IFYLLNINGSGÅTAN: Snålhet — ädelmod: 1) sälgrä, 2) nålsudd, 3) åttonde, 4) lekfull, 5) hafsorm, 6) embargo, 7) tallved.

RIMGÅTAN:
Trädet i stormens brus böjs, men är säkert rotadt;
Hjärtat sin rot ock har, fast af orkanen hotadt.
Hemliga vattendrag hålla det friskt och ugnt,
Känns äfven torkan svår, vädret som oflast tungt.

I Dalen, af C. D. af Wirsén.
DIAMANTGÅTAN: 1) s, 2) lin, 3) länet, 4) sinekur, 5) nekar, 6) tur, 7) r.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.

H. H—C. L., —RG—, ALPHA—S. W.—THEODOR H—N.—MARTIN—N.—A—R. Skaldernas hekatomb till veckans Apollooffer! Quid bonum, faustum felixque sit!

Mellins Food

är det enda näringsmedel för barn och sjuka, som för sina överlägsna egenskaper erhållit guldmedalj vid världsutställningen i Paris 1900.
Prof af MELLINS FOOD erhålles gratis och franco från

AXEL LENNSTRAND,
Gefte.

M. T. Kortfattade upplysningar om hvad bilderna föreställa äro naturligtvis af nöden. Aktualiteter af allmän intresse äro främst välkomna.

ISA. Vi tro icke att sde tu äro etc. S—A. Idun har ingen användning för edra klichéer. Kanske någon facktidning för järnvägsväsendet?

ELSE. Meningem god, formen svag! Afböjes.

M. O. Ruskigt motiv! Användes ej! ABEL. Tydligen en andlig frände till Else. Röner samma dom och öde.

R. L. Försök för all del inte att vara »parisisk!» Det misslyckas er toltalt.

R... Förtjänsterna af en approbabel kria, må vara, men rent litterära... inga!

MONA. Ni är inte rädd, ni! Honnör och tack! För glädjen, som brevet beredde oss, vilja vi gärna glömma — sorgen öfver verserna.

ARGUS. Vi beklaga, att vi helt visst allt framgent skola anse oss lika manade att återkomma till ett område, där särskildt den kvinnliga insatsen är så mångsidig och betydelsefull. Om ni af tidningens öfriga innehåll icke känner eder ersatt för det stortatade offret af prenumerationsafgiften — a la bonheur, så »lätom oss skiljas!»

EXPEDITIONENS BREFLÅDA.

»M. M.» Annonser kostar 2:52 pr. gång och torde likvid sändas pr. postanvis. Uppgif namn och adress så tillsända vi eder svaren.
»L. L.» NORRTALGE. 2:88 pr. gång, torde omg. insändas.
»NORGE», MALMÖ P. R. Annonser kostar kr. 2:70 pr. gång.
»AINA». 3 kr. för 2 ggr.
»GLADLYNT», TÖREBODA. Kr. 1:50 pr. gång.

I MODE-, MANUFAKTUR- och klädesaffär i folkrik trakt på landet, finnes plats för en flicka, som är hemmastadd i modeyrket, ihar godt sätt och fallenhet för handel, samt om möjligt någon vana vid expediering. Svar jämte fotografi och referenser sändes till »A.» Iduns exp. (279)

PLATSEN som föreständarinna vid Bollnäs fattigård kungöres härmed till ansökan ledig. Platsen tillträdes den 24 instundande april. Lön 850 kronor, fri kost, fria husrum och fri vedbrand.

Sökande skola vara friska, med stadig hälsa samt fullt kompetenta att sköta platsen ifråga. Ansökningar, åtföljda af rekommendationer, insändas före 25 mars till kommunalnämndens ordförande, adress Bollnäs. (G. 105202)

FÖR EN SKICKLIG och undervisningsvan lärarinna, som helst genomgått seminarium och kompetent att undervisa två gossar, 10 och 12 år gamla, finnes plats ledig till hösten. Svar med löneanspråk och rek. torde sändas till fru Wærn, Slättfång, Örtofta. (284)

BARNKÄR, villig, duglig, bättre flicka, med glad och hurtigt sätt, erhåller plats till våren i godt hem vid bruk, att hjälpa modern med tillsyn och vård af 3 barn. Svar med fotografi torde insändas till »Medlem af familjen», Åtvidaberg.

PLATSSÖKANDE.

BILDAD, enkel, tilltagsen, punktlig flicka, kunnig i matlagning, bakning, sömnad, handarbeten m. m., söker plats. Svar till »Gladlynt», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA af god familj, söker plats i snäll och vänlig prästfamilj på landet, att gå frun tillhanda, samt önskar därför mot fritt vivre lära matlagning. Svar märkt »W.» Hjo Tidning, Hjo.

UNG, MUSIKALISK FLICKA, som genomgått handelsskola, äger kontorsvana, är kunnig i handarbeten och enklare hushållsgöromål önskar plats till våren på landet, eller i någon småstad. Svar emotes tacksamt till »Agda», Gumælii Annonssbyrå, Malmö.

EN UNG, bättre flicka, önskar plats i någon aktad familj, att gå frun tillhanda, där hon kan få lära litet af hvarje. Är villig att deltaga i allt som tillhör ett hushåll. Svar afvakts till den 20 mars under adr. »A. B. C.» Örebro p. r.

KOKERSKA.

En i matlag. och allt hvad till ett landt-hush. hörer fullt kunnig kokerska, söker plats på landet till våren. Svar till »37», Hofva p. r.

UNG FLICKA söker plats med hjälp och sällskap åt äldre dam. Svar märkt »Värmländska», p. r. Kristinehamn.

UNG FLICKA, med uppfostr. (studentex.), som å större sjukhus genomgått en kurs i sjukv., önskar som sällskap o. hjälp medfölja sjukligt fruntimmer utomlands. Svar med uppgift om lönev. m. m. till »Aseld», Iduns exp.

EN SNÄLL och behaglig, ung flicka, söker plats i familj, helst i Södermanland. Goda rek. Svar till »20 år», Stigtomta p. r.

MUSIKALISK, språkkunnig, ung lärarinna, med häg för husliga bestyr, önskar plats som sällskap, hjälp med lärläs. m. m. Bästa rek. Vidare Stockholms Nya Förmedlingsbyrå, Kammakareg. 48.

EN ENKEL och anspråkslös, 20 årig flicka från landet, van vid husliga göromål, önskar till våren plats i fin familj som hjälp och sällskap. Vill anses som medlem af familjen. Någon lön önskas. Svar till »Pålitlig», Ervalla.

ÄLDRE PRÄSTDOTTER önskar plats som sällskap, läs- och skrifbiträde åt äldre herre eller dam. Goda bet. finnas Svar till »1961», Iduns Exp.

Värdinneplats.

Önskas af officersänka med nioårig dotter, i aktadt hem. Har god förmåga att ordna och göra ett hem angenämt, samt något musikalisk. Svar till »40 år», Iduns Expedition.

PLATS i resp. fam. önskas till den 24 april eller 1 maj af anspråksl., pålitlig norrländska, kunnig i sömnad och husl. göromål samt van att sköta barn. Goda rek. Svar t. »Ordentlig», Nordiska Annonssbyrå, Göteborg.

BÄTTRE, anspråkslös flicka önskar till våren plats i liten, fin familj i Stockholm. Är kunnig i sömnad, handarbeten samt alla inom husf. rekomm. göromål. Svar till »A. B.—», Iduns exp.

I ETT BÄTTRE HEM PÅ LANDET önskar en ung flicka (värmländska) af god familj plats att gå frun tillhanda. Som afsikten är att lära sig hushållsätt finnas inga pretentioner annat än medlemskap af familjen. Svar till landbrukaren Aug. Eriksson, Glafva.

EN anspråkslös flicka af god familj söker plats, kunnig i enkl. matl., bak, sömn. o. handarb. Villig delt. i hvad som förefaller. Svar till »25 år», Upsala-Näs p. r.

UNG, villig flicka af god familj, kunnig i husliga sysslor o. sömnad önskar plats, Svar till »Hjälpre», Hovna.

EXAMINERAD småskollärarinna önskar plats som guvernant för minderåriga barn i bildad familj, i stad eller på landet. Lön erfordras icke, blott ett vänligt bemötande. Referens: Kontraktsposten O. Bohm, Nora stad. (311)

EN UNG, kvinnlig gymnast, af god familj, önskar anställning till sommaren. Goda betyg och referenser. Svar till »Gymnast», Iduns exp. (240)

PLATS som Hushållerska i bättre hem önskas af en därtill kunnig 35 års enkefru. Svar till »Norrländska», p. r. Sundsvall. (G. 1031.)

RESSÄLLSKAP. En ung, kvinnlig sjuk gymnast med flerårig praktik, och som längre tid vistats i utlandet, önskar anställning som resällskap eller gymnast i familj eller hos ensam dam. Ref. torde insända svar till Iduns exp. under adr. »T. E.» (294)

UNDERTECKNAD (ifrån London) söker trefligt engagemang i någon familj, för att där undervisa i sitt modersmål. Utmärkta referenser. Äfven massage gifves. Adress Grängesberg. GERTRUDE PICKERING.

EN UNG, bättre flicka, önskar plats hos häradshöfding eller kronofogde såsom skrifbiträde, förut innehaft dylik. Svar till »C. G.» Linköping. (264)

ETT ÄLDRE fruntimmer önskar plats till våren, att förestå hushåll för äldre herre eller dam, eller plats som hjälp och sällskap till äldre dam. Inga löneanspråk. Vidare upplysningar meddelas då förfrågan ingår under adress H. W., Örebro p. r.

EN BÄTTRE flicka önskar plats i vänlig familj, i mellersta Sverige, som biträde med hushållsgöromål. Svar till »Familjemedlem 76», Iduns exp. (243)

PLATS önskar anspråkslös, bildad flicka, kunnig i matl., bak, syltning, sömnad, Godt humör, sparsam, ordningsfull. Svar »Omtänksam» under adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Stlm (G. 1142)

EN UNG FLICKA, som genomgått småskollärarinneseminarium samt sex klasser i elementarskola, önskar plats som lärarinna i familj. Kunnig i musik och handarbeten. Svar till »19 år», Örebro p. r. (G. 11494)

OBS.!!!

En anspråkslös bättre flicka, 21 år, önskar plats nu genast eller till våren, uti liten familj som husmörs hjälpre, att ensam sköta allt i ett hem, utom tvätt och skurning. Obs! Eller önskas plats som barnfröken. Svar till »Oförtruten» p. r. Falun.

EN UNG FLICKA van vid landt-hush. kun. i finare o. enklare matlagning önskar till våren plats som hushållerska eller busföreständarinna. Svar till »Sara» Iduns Exp.

SJUKHEM

för kvinnliga mag-patienter, Stockholm, St. Badstug. 6, å Norr. Allm. tel. 15 290. Rikst. 53 17.

UNG INGENJÖR önskar inackord. i enkelt landhem vid sjö (hållt saltsjö). Svar med pris pr år till Stockholms Nya Förmedlingsbyrå, Kammakareg. 48.

INACKORDERING i officersfamilj, boende vid vestkusten, nära stad, kan erhållas af 2 å 3 unga flickor. Om sommaren tillfälle till goda hafsbad. Reflekterande torde insända svar märkt »Godt hem A. B.» under adress S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm.

2 GOSSAR kunna få inackordering o. konfirmationsundervisning i prästgård vid Mälaren, instundande sommar. Inackordering med undervisning å 75 kr. i månaden. Svar under adr. Kyrkoherde A. Ågren, Engsöund.

A GOOD HOME in English family, close to the Crystal Palace, and London, offered to young ladies or gentlemen wishing to acquire the English language. Mrs Brown, Brabourne, Hawke Road, Upper Norwood, London S. E. (G. 11391)

A STÖRRE LANDTGÅRD i skogrik trakt vid sjö i mellersta Sverige önskas inackordering för sommaren af fru med 3 små barn samt 2 tjänare. Svar »Norrländingar» under adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Stlm. (G. 1143)

TRÄDGÅRDSELEVER.

För 2:e flickor kan tillfälle bjudas att under 6 m. fr. 1 april genomgå en praktisk kurs uti trädgårdsskötsel mot afgift endast för inackordering. Elev anses som medlem af familjen. Närmare upplysningar genom brevexling med Godseg. B. Ahlbom, Eknö, Valskog. (G. 105616)

UNGA DAMER, som önska utbilda sig i tyska språket, finna godt hem i Hamburg hos bildad änkefru. Moderligt tillsyn, råd och undervisning i hushåll. Ref. fordras och lämnas. Pris 80 å 90 mark pr mån. Svar till »Hamburg», Iduns exp.

Å LANDTEGENDOM med friskt och sundt läge i skogstrakt i Västergötland, mottagas från 1 maj några flickor af bildad familj. Tillfälle gifves att lära hushåll, musik (piano), språk (tyska och engelska, frun infödd tyska), målning, sömnad och finare handarbeten, äfvensom att rida. Pris 50 kr. pr månad. Referens: Kammarjunkare H. Fock, Häfverö, Sörby. Svar till Hallanda, Broddarp. (312)

För en bildad flicka

Önskas i naturskön trakt och närheten af stad inackordering i bättre hem, där tillfälle gifves att få deltaga i husliga sysslor, musik m. m., helst där ungdom finnes. Bildat jätte må pris, märkt »Ungdom», torde sändas till Skånska Dagbladets annonskontor, Malmö.

UNG FLICKA af god familj önskar komma i bildadt hem för att grundligt lära hushåll, är villig deltaga i alla förefallande göromål. Fritt vivre eller någon betalning, om så önskas. Svar till »22 år», Norrköping p. r.

I PRÄSTGÅRD i Norra Tjust emottagas inackorderingar till moderat pris. Konfirms mander emottagas och om så önskas, lämnas äfven undervisning i vanliga skolämnen. Referens: Dokt. Sam. Fries, Prästg. 18, Stockholm. Svar till »Prästgård», Sv. Telegramb. Annonssaf., Stockholm.

Vistelse i England.

Uti godt och bildadt engelskt hem erbjudes för en eller två unga flickor tillfälle att inhämta grundlig kunskap i engelska språket. Närmare upplysningar hafva Konsul J. Ekman, Nya Allén, och fabriköf E. Nilsson, 16 Vassagatan, Göteborg, lofvat att lämna. (G. 11215)

NANCY-FRANCE

M. r. et M. me Léo Pierre, anciens professeurs, récoivent Dames et jennes filles. Home très confortable. Excellente vie de famille. Bonne occasion pour apprendre rapidement le français. Pension 125 fr. par mois tout compris. Ref.: MM. les Pasteurs Nyegaard et Cleisz, Nancy.

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Den, som behöfver siden, E. Spinner & C:i,
förr J. Zürrer's Sidenfabrik, Zürich.
Grundlagd 1825.

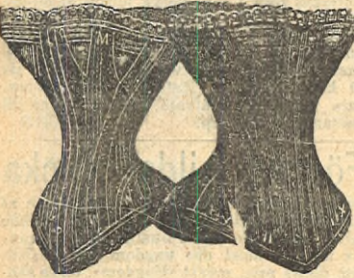
torde rekvrirera profer af vart med de sista nyheterna rikhaltigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till blusar, bal-, sällskaps- och promenad-toiletter.
Förändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis till fabrikspriser.

Barnängens
Eau d'Ambre Rosée
och
Extrait d'Ambre Rosé
samt
Savon de Barnängen.
Nya, fashionabla, med utsökt angenäm och varaktig parfym samt synnerligen smakfull utstyrel.

Inga Bröstkarameller
hafva hittills vunnit så stort och allmänt erkännande som
MUNKENS.
Begär därför alltid
MUNKENS
Bröstkarameller.
Partilager hos Hammarsten & C:o, Stockholm.
Allm. t. 21 87. Rikst. 12 20.

CARL BROMAN & C:o
Manufakturaffär och Damskrädderi
Lager af franska Siden- och Yltyger.
34 Drottninggatan 34.
STOCKHOLM.

Sparsamma Husmödrar!
Härmed rekommenderas vårt Nya Fabrikat Lagermans Kraft-Skur-Tvål som är Kraft-Skur-Pulver i fast form hvarigenom onödig utspilning och sköfling, som lätt händer vid användning af pulver, undviktes.
Prisbelönt senast vid Verldsutställningen i Paris 1900.
Säljes hos alla herrar speceri- & diverse-handlande i riket.

Snörlifvet La Gracieuse.
Detta så mycket omtyckta och för äldre, korpuslenta personer rekommenderade snörlif, som förut endast har funnits hos Hencric Labatt, finnes nu i stort lager hos undertecknad. Snörlifvet tilländes, om lifvidden uppgifves.
Amanda Smedberg,
29 Drottninggatan 29.

En sedan 9 år ihållande, ständigt tilltagande svår bleksot botades på 4 veckor genom tillförandet af nytt friskt blod, medelst intagna Capsuloids, ordinerade af en läkare i Köpenhamn.
Köpenhamn 7 Nov. 1900.
Tull Capsuloid Comp.
Sedan jag allt ifrån mitt 20:de till 31:sta år lidit af en jämnt framskridande anæmi, som till slut i hög grad gjorde hvarje arbete för mig besvärande, började jag den 10 okt. en kur med Eder Capsuloids, 2 kapslar 3 gånger dagligen före måltiderna, med det resultat, att jag nu efter 4 veckors förlopp, anser mig i hvarje hänseende såsom botad; och tillägger att jag undergått denna kur utan något som helst obehag.
Eder förbundne
SOPHUS DIEMAR, korrespondent.
Skindergade 32.

Medicinska Bröstkaramellen
"HOSTA ICKE"
är enligt läkares omdöme den mest välgörande, som hittills förts i handeln.
Ende tillverkare **C. A. Jansson,** Mariagatan 16.
Försäljningsbodar:
Ragvaldstrappor. Högbergsgatan 27 B
Malmörsgatan 6. Regeringsgatan 88.

Undervisning pr korrespondens i
BOKFÖRING
(enkel o. dubbel.) Ingen förskotts betaln.
Skönskrifning, Stenografi, Rättskrifning, Handelsaritmetik (Snabbräkning), Tysk och engelsk Handelskorrespondens.
Bästa resultat garanteras. Tusentals in tyg från elever. Prospekt och profber gratis.
Malmö Språk- & Handelsinstitut
Dir. **H. S. Hermod,** Söderg. 17, Malmö.
Rikstelefon 14 28.

Nyaste & finaste
Parfym
för nadsduken
Perles d'or
Wilhelm Rieger,
Frankfurt a/M
Finnes i alla finare parfymaffärer.

Prima torr Björk-, Alo. Barrved samt Anthracit, Kol o. Kokes
hos
J. O. OLAUSSON,
Roslagsgatan,
midt för Tegnér. Allm. tel. 62 79

Från Hälsovännens förlag har utkommit:
Kvinnans släktlif
af d:r **C. W. Wretling.** — Fjärde öfversedda och tillökade upplagan. — 228 sid., 8:o med 67 teckningar. — **Pris 2,50 kr.**
INNEHÅLL: I. Inledning. II. Den för kvinnan egendomliga kroppsformen III. Bröstkörtlarna och mjölken. IV. De kvinnliga fortplantningsverktögen. V. Den kvinnliga karaktären. VI. Flickans utveckling och jungfruåldern. VII. Månadsreningen VIII. Det ogifta ståndet. IX. Det gifta ståndet. X. Fortplantning och ärflighet. XI. Hafvandeskapet. XII. Fosterbildningen. XIII. Förlossningen. XIV. Barnsängen och digifningen.
Speciellt förtjänar arbetet »Kvinnans släktlif» att läsas af alla mödrar och dem, som ägna sig åt detta ansvarfulla kall, emedan de därom kunna hämta många råd och upplysningar, icke blott om hvad dem själfva är gagneligt, utan äfven huru de skola värda sina barn under dessas späda-ålder.
(Abo underrättelser.)

Brages räntor för delaktiga.
Isif Ingen förfärlingsavgift.
BRAGES Hufvudkontor, 12 Kungsträdgårdsg. Stockholm.

Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.
1:ma ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.
Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm
rekommenderar sina tillverkningar af:
Lager-Öl, Lager-Dricka
Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka
samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka
Allm. telef. 36 56. Rikstel. 18.

Sveriges första kvinnliga trädgårdsskola
Espenäs & Lännäs
börjar åter den 15 april 1901. — Prospekt på begäran.
Fru STINA SVARTLING, f. von Hofsten,
ÖREBRO.

Sömmerskor
i landsortsstad eller i köping, med större, bättre kundkrets, kunna erhålla profer af
Klädningsstyger
från i branschen rikt sorterad Manufakturaffär i Göteborg.
Priserna ytterst låga. Provision 15 %.
Svar med uppgift å referenser m. m. till »Klädningsstygsaffär», adress Nordiska Annonbyrån, Göteborg.
(Nord. A.-B. 4225)

Andra upplagan har nu utkommit på Fr. Skoglund's förlag af
ALVILDE PRYDZ's berömda, mäterliga arbete
Gunvor Thorsdotter till Härö
Pris 3 kr.
Ur den svenska pressens enstämmigt, ytterst entusiastiska uttalanden:
»En ypperlig roman, fullt jämförlig med det bästa som af det slaget ästadkommits af hennes berömda landsmän Björnsterne Björnson och Jonas Lie.»
(Karlskrona Veckoblad)
»Det är ett verk, som helt och hållet bär den stora konstens adelsmärke. Dess författarinna har med den tagit plats bland dem, hvilkas namn en gång skola ljuda vida öfver det egna hemlandets gränser.»
»Det är en obeskriflig glädje, att midt ibland litteraturlodens myckna godtköpskräm påträffa något af det äkta, det stora, som skall lefva långt sedan »romanen för dagen» fallit i glömska.»
(Jämtlandsposten.)

Färsk fisk när som helst
har man till hands genom att köpa **Gadus' Fiskkonserver:**
Färskt, pressadt Torsk kött, och "Sillsardiner"
i bleckburkar om c:a 1 kg.
Dessa konserver motsvara näml. i smak och sammansättning färsk fisk. Med ett bekvämt och mångsidigt användningsätt förena de fördelen att hålla sig fullkomligt friska i så god som obegränsad tid och under alla temperaturförhållanden.
Till förbrukning i hushållet anbefalla vi särskildt vår torskconserv. Denna utgöres af rent, osaltadt och okryddadt skinn- och benfritt torsk kött och kan där för — i likhet med vanlig färsk fisk — tillagas till en mångfald finare eller enklare rätter, allt efter smak. Närmare anvisning medföljer hvarje burk. På begäran erhålles äfven från resp. försäljare eller genom direkt hänvändelse till oss gratis och franko en broschyr med utförligare redogörelse för konserverna.
Fabrikaten hafva senast belönats med guldmedalj vid världsutställningen i Paris 1900. De finnas att tillgå hos hrr speceri- och viktualiehandlande.
GADUS' FABRIKER, Göteborg.

Göteborgs
Enskilda Bank
Brunkebergstorg 10 (Hotell Kung Karl)
Sparkasseränta 5 proc.

Hernösands
Enskilda Bank,
8 Hamngatan 8.
Depositionsränta..... 5 proc.
Sparkasseränta 5 proc.
Upp- & Afskrifningsränta... 3 proc.

Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.
Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

M. ZADIGS
Ideal
är bästa medel att gifva mustaschern en stilig form; därtill behöfelig kam finnes i hvarje flaska.
Lättskött. — Enkelt.
Försäljes i de flesta parfymaffärer.

Pension, Claudi-Schäffer, Celle, Hannover.
Unga flickor kunna erhålla god utbildning i språk, musik, målning, handarbeten etc., äfvensom i handelskorp. o. bokför. — Tals. ref. — Prosp. på beg. hos föreståndarinnan, Fröken Marie Claudi, Celle, Hannover. (J. G. H.)

Carl F. Källström
••• Juvelerare •••
4 Östra Hamngatan 4
••••• MALMÖ •••••
Specialité: Konstnärlig Ciselering

Hör OSS "SVEA!"
Hvar och en sin egen fotograf! Enståående erbjudande erh. alla gratis och franko, som tillskrifva Svea-Magasinet, Örebro. Försumma ej tillfälle! Skrif genast!

